

Locatiespecifiek Onderzoek Spuitzonering

Beerseweg 29a, Haps

INHOUD

1 INLEIDING	1
1.1 Aanleiding rapportage	1
1.2 Doel rapportage	2
1.3 Leeswijzer	2
2 RUIMTELIJKE CONTEXT	4
2.1 Onderzoeklocatie en beoogde situatie	4
2.2 Vigerend bestemmingsplan	6
3 SPUITZONERING EN GEZONDHEIDSRISICO'S	8
3.1 Spuitzonering	8
3.2 Gezondheidsrisico's	9
4 WET- EN REGELGEVING	11
4.1 Europees beoordelings- en toelatingskader	11
4.1.1 <i>Richtlijn 2009/128/EG (SUD)</i>	11
4.1.2 <i>Verordening (EU) 528/2012</i>	12
4.1.3 <i>Verordening (EG) 1107/2009</i>	13
4.1.4 <i>Verordening (EU) 2017/625</i>	14
4.2 Nederlands beoordelings- en toelatingskader	15
4.2.1 <i>Wet pesticiden en biociden (Wgb)</i>	15
4.2.2 <i>College voor de toelating van pesticiden en biociden (Ctgb)</i>	17
4.2.3 <i>Besluit activiteit leefomgeving (Bal)</i>	18
4.2.4 <i>Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA)</i>	20
5 OMGEVINGSFACTOREN	22
5.1 Bepalende percelen	22
5.2 Langdurig verblijf van personen perceel L4056	22
5.3 Langdurig verblijf van personen perceel L4075	23
5.4 Locatiespecifiek onderzoek t.o.v. perceel L3166	24
5.4.1 <i>Omgeving agrarisch perceel</i>	25
5.4.2 <i>Gewassoort en gewasbeschermingsmiddel</i>	27
5.4.3 <i>Overheersende windrichting</i>	28
5.4.4 <i>Driftbeschutting</i>	28
5.5 Locatiespecifiek onderzoek t.o.v. perceel L3222 en L4076	29
5.6 Locatiespecifiek onderzoek T.o.v. perceel L3982	30
5.6.1 <i>Omgeving agrarisch perceel</i>	30
5.6.2 <i>Gewassoort en gewasbeschermingsmiddel</i>	32
5.6.3 <i>Overheersende windrichting</i>	33
5.6.4 <i>Driftbeschutting</i>	34
6 CONCLUSIE	35
6.1 Samenvatting rapportage	35
6.2 Conclusie en advies	35
6.2.1 <i>Perceel L3166</i>	35
6.2.2 <i>Perceel L3222 en L4076</i>	37
6.2.2 <i>Perceel L3982</i>	37

1

INLEIDING

1.1

AANLEIDING RAPPORTAGE

Op onderhavige locatie aan de Beerseweg 29a te Haps is initiatiefnemer voornemens om met zijn intensieve veehouderij (pluimveehouderij) deel te nemen aan de Lbv-plus regeling. In dit kader dienen alle bestaande bedrijfsopstallen op de locatie te worden gesloopt met inlevering van het agrarisch bouwvlak. Initiatiefnemer is daarbij voornemens zijn locatie te herontwikkelen en de notenteelt op onderhavige locatie uit te breiden, waarvoor de oprichting van een bijgebouw van 400 m² is voorzien.

Voorts is initiatiefnemer voornemens de huidige bedrijfswoning op de locatie te herbestemmen tot burgerwoning. Tevens is hij voornemens met het maatwerkbeleid een nieuwe burgerwoning te realiseren. Daarmee voorziet onderhavige ontwikkeling deels in de wijziging van de functie 'Agrarisch' naar 'Wonen'. De functie 'Wonen' kan daarbij worden aangemerkt als zijnde een gevoelige functie¹.

De gemeente Land van Cuijk heeft aangegeven, onder bepaalde voorwaarden, bereid te zijn medewerking te verlenen voor het verstrekken van een omgevingsvergunning voor onderhavige ontwikkeling. Met de ontwikkeling dient sprake zijn van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties (ETFAL), met als doel het waarborgen van een goed woon- en leefklimaat.

Volgens de ETFAL dient bij een nieuwe ontwikkeling onder meer de (volks)gezondheid van bewoners te worden gewaarborgd. In het kader van het waarborgen van de volksgezondheid dient onder andere het gebruik van chemische gewasbeschermingsmiddelen op agrarische gronden te worden besproken. Dit komt voort uit het idee dat de effecten van chemische gewasbeschermingsmiddelen op de volksgezondheid en het milieu op dit moment nog onvoldoende bekend zijn².

Bij het gebruik van chemische gewasbeschermingsmiddelen kan verwaaiing optreden, waarbij een deel van het middel buiten het betreffende landbouwperceel terecht komt, ook wel 'drift' genoemd. Hierdoor kunnen omliggende woonfuncties en natuurgebieden mogelijk negatieve gevolgen ondervinden van deze chemische middelen.

Aangezien de beoogde gevoelige woonfuncties op onderhavige locatie (grotendeels) grenzen aan gronden met een agrarische bestemming waarop het gebruik van chemische gewasbeschermingsmiddelen niet is uitgesloten, en op deze percelen drift kan ontstaan, dient het aspect spuitzonering nader te worden toegelicht. Op basis van recente jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (ABRvS) geldt in dit soort situaties dat een spuitvrije zone van 50 meter

¹ O.a. beschreven in de uitspraak Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State in zaaknummer 202406964/1/R4 en 202406964/2/R4 d.d. 7 mei 2025

² O.a. beschreven in de uitspraak Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State in zaaknummer 2024/22/3230 d.d. 24 oktober 2024

tussen agrarische percelen en gevoelige (woon)functies als ‘niet onredelijk’ wordt beoordeeld.³

In onderhavige situatie liggen de beoogde woonbestemmingen op minder dan 50 meter van twee agrarische percelen in extern eigendom. Op deze percelen, ten noordoosten en zuidoosten van de beoogde woonfuncties, zijn in het verleden diverse gewassoorten geteeld. Het gebruik van chemische gewasbeschermingsmiddelen wordt op deze agrarische percelen niet uitgesloten.

Verder bevindt zich ten zuiden en zuidwesten van de beoogde woonfuncties twee agrarisch percelen welke in eigendom zijn van initiatiefnemer zelf. Een van deze percelen wordt thans benut voor notenteelt. Het andere perceel zal met onderhavige herontwikkeling mede worden benut voor notenteelt. Deze percelen bevinden zich eveneens op minder dan 50 meter van de beoogde woonfuncties.

Aangezien meerdere agrarische percelen zich binnen de genormaliseerde norm van 50 meter tot gevoelige functies bevinden, wordt voor onderhavige locatie een locatiespecifiek onderzoek uitgevoerd⁴. De motiveringsplicht⁵ biedt de mogelijkheid om, mits goed onderbouwd, een kortere afstand dan de standaardafstand van 50 meter aan te houden tussen agrarische percelen en gevoelige functies. In dit locatiespecifieke onderzoeksrapport wordt onderzocht in hoeverre een verkorting van de normafstand gerechtvaardigd is.

1.2 DOEL RAPPORTAGE

Onderhavige rapportage heeft tot doel te onderzoeken in hoeverre een afwijking van de normafstand gerechtvaardigd is, op basis van de geldende wet- en regelgeving en de aanwezige omgevingsfactoren die kunnen bijdragen aan een beperking van drift van chemische gewasbeschermingsmiddelen.

In het kader van een locatiespecifiek onderzoek naar spuitzonering worden de volgende twee uitgangspunten in acht genomen:

- 1) In hoeverre ondervinden nabijgelegen (gevoelige) woonfuncties en milieu negatieve gevolgen door drift bij het gebruik van chemische gewasbeschermingsmiddelen op nabijgelegen agrarische percelen.
- 2) In hoeverre wordt de bedrijfsvoering van agrarische bedrijven op de nabijgelegen percelen belemmerd door de ontwikkeling van een nieuw gevoelig object.

1.3 LEESWIJZER

Het op te stellen rapport voor het locatiespecifiek onderzoek naar spuitzonering kent een opbouwend vervolg. Allereerst wordt een toelichting gegeven op zowel de huidige als de beoogde situatie ter plaatse. Daarbij wordt vermeld welke agrarische percelen binnen de standaardafstand van 50 meter zijn gelegen, welke gewassen op deze percelen worden geteeld en op welke afstand deze gronden zich bevinden ten opzichte van de (te realiseren) gevoelige objecten.

Vervolgens wordt ingegaan op de geldende wet- en regelgeving omtrent het gebruik van chemische gewasbeschermingsmiddelen. Dit omvat een analyse van het

³ O.a. Beschreven in de uitspraak Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State in zaaknummer 200900570/1/R2 d.d. 23 september 2009

⁴ O.a. beschreven in de uitspraak Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State in zaaknummer 202303494/2/R1 d.d. 15 mei 2024

⁵ O.a. beschreven in de uitspraak Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State in zaaknummer 202305236/2/R1 d.d. 2 november 2023

relevante Europese en Nederlandse beleid omtrent het toestaan en gebruik van deze gewasbeschermingsmiddelen

Daarna volgt een beoordeling van de omgevingsaspecten. Hierbij wordt onderzocht in hoeverre fysieke of landschappelijke elementen in of nabij de onderzoeklocatie aanwezig zijn die kunnen bijdragen aan het beperken of voorkomen van drift richting gevoelige objecten.

Onderhavige rapportage eindigt met een passend advies. Hierin wordt beoordeeld in hoeverre een verkorte afstand ten opzichte van de standaard spuitvrije zone van 50 meter aanvaardbaar is en welke maatregelen nodig zijn om deze verkorte afstand te waarborgen.

2

RUIMTELIJKE CONTEXT

2.1

ONDERZOEKLOCATIE EN BEOOGDE SITUATIE

De planlocatie, zoals weergegeven in navolgende figuur, omvat de percelen, kadastraal bekend als gemeente Cuijk, sectie L, nummers 4056, 4075 en 4076, behorend tot de locatie aan de Beerseweg 29a te Haps. In onderhavige onderzoek worden zowel deze percelen als de aangrenzende percelen binnen een straal van 50 meter in de rapportage betrokken.

Figuur 1

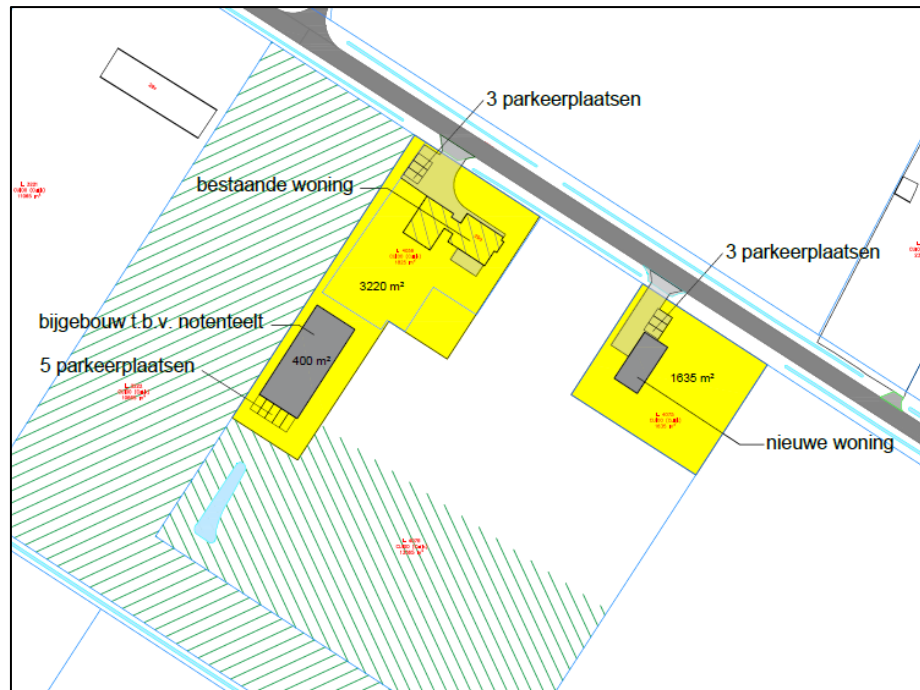
Planlocatie (Bron: kadastralekaarten)

Op onderhavige locatie exploiteert initiatiefnemer thans een intensieve veehouderij (pluimveehouderij). Initiatiefnemer is voornemens deel te nemen aan de Lbv-plus regeling waartoe hij de onderzoeklocatie wil herontwikkelen. Naast het gedeeltelijk uitbreiden van de notenteelt op het perceel L4076 en de realisatie van een opslagloods voor de notenteelt, is initiatiefnemer voornemens de huidige bedrijfswoning op de locatie te herbestemmen tot burgerwoning. Tevens is hij voornemens een nieuwe burgerwoning te realiseren middels het maatwerkbeleid. Daarmee voorziet onderhavige ontwikkeling deels in de wijziging van de functie 'Agrarisch' naar 'Wonen'. Zie onderstaande afbeelding ter illustratie.

Figuur 2

Het beoogde initiatief

De omgeving van het plangebied wordt gekarakteriseerd door de aanwezigheid van diverse agrarische percelen, deels in extern eigendom, waar het gebruik van chemische gewasbeschermingsmiddelen niet wordt uitgesloten. Twee agrarische percelen zijn daarbij gelegen binnen de normafstand van 50 meter van de beoogde woonfuncties. Dit betreffen de agrarische percelen, kadastraal bekend als gemeente Cuijk, sectie L, nummers 3166 en 3982. Op deze percelen heeft in het verleden respectievelijk de teelt plaatsgevonden van onder andere tarwe en maïs (perceel L3166) en tarwe en luzerne (L3982).

Verder bevinden de agrarische percelen L3222 en L4076, gelegen ten oosten/noordoosten en zuiden/zuidwesten van de beoogde woonfuncties, zich eveneens binnen de normafstand van 50 meter. Deze percelen zijn in eigendom van initiatiefnemer zelf. Aangezien op deze percelen het gebruik van chemische gewasbeschermingsmiddelen eveneens niet is uitgesloten, worden ook deze percelen meegenomen in onderhavig onderzoek. Op perceel L3222 vindt thans notenteelt plaats. Initiatiefnemer is voornemens ook perceel L4076 gedeeltelijk in gebruik te nemen voor notenteelt. Onderstaand zijn de betreffende agrarische percelen weergegeven welke gelegen zijn binnen de normafstand van 50 meter.

Figuur 3

Ligging nabijgelegen agrarische gronden ten opzichte van de onderzoeklocatie (bron: PDOK).

2.2 VIGEREND BESTEMMINGSPLAN

Voor onderhavige locatie vigeert het bestemmingsplan (hierna te noemen omgevingsplan) “Buitengebied 2010, Herziening 2016”, vastgesteld d.d. 24 juni 2019, als tijdelijk onderdeel van het omgevingsplan gemeente Land van Cuijk. Dit omvat thans de percelen L4056, L4075 en L4076. Op de verbeelding van onderhavig omgevingsplan heeft de locatie de enkelbestemming ‘Agrarisch’ en de dubbelbestemming ‘Waarde – Archeologie 5’. Verder heeft de locatie de functieaanduidingen ‘intensieve veehouderij’ en ‘specifiek vorm van agrarisch – veehouderij’ met een bouwvlak. Ten slotte valt de planlocatie binnen de gebiedsaanduidingen ‘overige zone – accentgebied boom- en vaste plantenteelt’, ‘overige zone – teeltondersteunende kassen toegestaan’ en ‘overige zone – radarverstoringsgebied’.

Thans behorend tot de locatie is de het perceel L3222. Voor deze gronden vigeert het bestemmingsplan ‘Buitengebied 2010’, vastgesteld d.d. 29 september 2011, als tijdelijk onderdeel van het Omgevingsplan gemeente Land van Cuijk. Op de verbeelding van onderhavig omgevingsplan heeft de locatie de enkelbestemming ‘Agrarisch’. De locatie valt verder binnen de gebiedsaanduidingen ‘overige zone – accentgebied boom- en vaste plantenteelt’, ‘overige zone – teeltondersteunende kassen toegestaan’ en ‘overige zone – radarverstoringsgebied’.

Ten slotte vigeert voor de percelen L3166 en L3982 het bestemmingsplan “Buitengebied 2010”, vastgesteld d.d. 29 september 2011, als tijdelijk onderdeel van het omgevingsplan gemeente Land van Cuijk. Op de verbeelding van dit omgevingsplan hebben de percelen de enkelbestemming ‘Agrarisch’. Verder vallen ook deze percelen binnen de gebiedsaanduidingen ‘overige zone – accentgebied boom- en vaste plantenteelt’.

In de planregels van het omgevingsplan zijn verder geen bepalingen opgenomen met betrekking tot de toegestane gewassoorten op de betreffende percelen. Op perceel L3166 wordt onder andere tarwe en maïs geteeld en op perceel L3982 wordt onder andere tarwe en luzerne geteeld.

3

SPUITZONERING EN GEZONDHEIDSRISICO'S

3.1

SPUITZONERING

In het kader van nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen, dient sprake te zijn van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties (ETFAL), met als doel het waarborgen van een goed woon- en leefklimaat.

Conform de ETFAL-norm moet bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen onder meer de (volks)gezondheid van omwonenden worden gewaarborgd. Bij ruimtelijke ontwikkelingen waar nieuwe woonfuncties mogelijk wordt gemaakt, dient rekening te worden gehouden met nabijgelegen agrarische percelen. Op agrarische percelen kan immers gebruik worden gemaakt van chemische gewasbeschermingsmiddelen; middelen die worden gebruikt om landbouwgewassen tegen ziekten en plagen te beschermen. Er zijn echter onduidelijkheden over de mogelijke gevolgen van chemische gewasbeschermingsmiddelen op de gezondheid van mens maar ook het milieu⁶.

In dit kader dient er naar aanleiding van uitspraken van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, een 'veilige' zone te worden gecreëerd om de mogelijke gezondheidsgevolgen zover mogelijk te beperken. Deze zone wordt ook wel de 'spuitvrije zone' genoemd. Deze zones fungeren als buffer om de negatieve effecten van drift, het onbedoeld verwaaien van chemische gewasbeschermingsmiddelen naar de omgeving, te beperken.

Aangezien er geen wettelijke regels zijn vastgesteld over de omvang van een spuitvrije zone, heeft de ABRvS zich in de recente jaren diverse malen over dit onderwerp gebogen. Op basis van verscheidene uitspraken heeft de ABRvS gesteld dat een afstand van 50 meter tussen enerzijds gevoelige functies en anderzijds agrarische percelen waar het gebruik van chemische gewasbeschermingsmiddelen niet wordt uitgesloten, in het algemeen als 'niet onredelijk' wordt beoordeeld⁷. Een kleinere afstand dan deze 50 meter is mogelijk, mits daaraan een deugdelijke motivering ten grondslag ligt⁸. Deze motivering moet gebaseerd zijn op een zorgvuldig op locatie toegesneden onderzoek.⁹

In het geval dat een kortere afstand dan 50 meter wordt overwogen, dient op basis van de motiveringsplicht aannemelijk gemaakt te worden dat er geen onaanvaardbare risico's bestaan voor de gezondheid van omwonenden of het woon- en leefklimaat. Deze beoordeling is locatie- en situatieafhankelijk, waarbij onder meer rekening gehouden moet worden met het type teelt, de spuittechniek, de frequentie van bespuitingen, de aanwezigheid van natuurlijke of kunstmatige barrières zoals windhagen en de overheersende windrichting. Bij een ruimtelijke ontwikkeling waarin een gevoelige functie wordt toegestaan, dient bovendien te worden uitgegaan van het planologisch maximaal mogelijke gebruik van het

⁶ O.a. beschreven in de uitspraak Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State in zaaknummer 2024/22/3230 d.d. 24 oktober 2024

⁷ O.a. beschreven in de uitspraak Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State in zaaknummer 200900570/1/R2 d.d. 23 september 2009

⁸ O.a. beschreven in de uitspraak Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State in zaaknummer 202100769/1/R4 d.d. 19 oktober 2022

⁹ O.a. beschreven in de uitspraak Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State in zaaknummer 201402301/3/R3 d.d. 30 maart 2016.

agrarisch perceel, teneinde toekomstige bedrijfsbeperkingen voor de agrariër te voorkomen.

Doorwerking plangebied

Op onderhavige locatie is initiatiefnemer voornemens twee nieuwe gevoelige functies mogelijk te maken. Dit betreft het wijzigen van de functie op de percelen L4056 en L4075 van 'Agrarisch' naar 'Wonen'. Het beoogde woonperceel L4056 is daarmee direct aangrenzend aan de agrarische percelen L3222 en L4076 en gelegen op een afstand van 14,5 meter van het agrarische perceel L3166. Het beoogde woonperceel L4075 is daarbij direct aangrenzend aan de agrarische percelen L3982 en L4076 en gelegen op een afstand van 14,5 meter van het agrarische perceel L3166. De percelen L3222 en L4076 zijn daarbij in eigendom van initiatiefnemer zelf en de percelen L3166 en L3982 zijn in eigendom van derden.

De centrale vraag in dit verband betreft in hoeverre een afwijking van de normafstand van 50 meter gerechtvaardigd is, getoetst op basis van de geldende wet- en regelgeving en de aanwezige omgevingsfactoren die kunnen bijdragen aan een beperking van drift van chemische gewasbeschermingsmiddelen. Hierbij wordt getoetst aan het blootstellingsniveau.

Het blootstellingsniveau is afhankelijk van de omgeving de agrarische percelen, het type gewas, type gewasbeschermingsmiddel, de toegepaste spuittechniek, de overheersende windrichting en reeds aanwezige driftreducerende hagen. Dergelijke factoren bepalen in welke mate sprake is van drift en of er aanvullende maatregelen genomen moeten worden om de drift te verminderen.¹⁰ Tevens dient benoemd te worden waar het langdurig verblijf van personen op de locatie daadwerkelijk plaatsvindt.

3.2 GEZONDHEIDSRISICO'S

In 2014 concludeerde de Nederlandse Gezondheidsraad, op basis van diverse internationale studies, dat chronische gezondheidseffecten als gevolg van blootstelling aan chemische gewasbeschermingsmiddelen bij omwonenden van agrarische percelen, niet konden worden uitgesloten. Hoewel de raad benadrukte dat het aantal beschikbare onderzoeken beperkt was en dat deze bovendien methodologische tekortkomingen vertoonden, werd desalniettemin geadviseerd aanvullend blootstellingsonderzoek uit te voeren.

In reactie op de aanbevelingen van de Gezondheidsraad gaf het kabinet het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) opdracht tot uitvoering van het Onderzoek Bestrijdingsmiddelen en Omwonenden (OBO). Dit onderzoek richtte zich op de mate van blootstelling aan pesticiden (een combinatie van chemische gewasbeschermingsmiddelen en biociden) bij diverse teeltvormen, waaronder bloembollenteelt (met intensieve neerwaartse bespuiting) en fruitteelt (met zijwaartse en opwaartse bespuiting).

Daar waar chemische gewasbeschermingsmiddelen één of meerdere werkzame stoffen bevatten die gericht zijn op het bestrijden van schadelijke organismen, zijn de mogelijke effecten op niet-doelwitorganismen, waaronder de mens, onduidelijk¹¹. De risico's voor de menselijke gezondheid worden beoordeeld op basis van verschillende blootstellingsniveau's, zoals inhalatie, inname via voedsel en dermale opname (opname via de huid). Bij deze beoordeling spelen onder meer de

¹⁰ O.a. beschreven in uitspraak Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State in zaaknummer 202206984/1/R1 d.d. 27 maart 2024 en zaaknummer 202204070/1/R2 d.d. 8 mei 2024

¹¹ O.a. beschreven in uitspraak Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State in zaaknummer LEE22/3230 d.d. 22 oktober 2024

mate van blootstelling, de chemisch-fysische eigenschappen van de stoffen en de individuele gevoeligheid een bepalende rol.

De menselijke blootstelling aan chemische gewasbeschermingsmiddelen vindt daarbij met name plaats via voedselconsumptie, drinkwaterinname of verblijf in een met chemische gewasbeschermingsmiddel behandelde omgevingen. Voor dat laatste is het van cruciaal belang dat binnen de ruimtelijke planvorming een zorgvuldige afweging plaatsvindt ten aanzien van de minimale afstanden tussen agrarische percelen en zogenoemde gevoelige functies, zoals woningen, scholen en zorginstellingen. Het waarborgen van een veilige en gezonde leefomgeving vereist een locatiespecifieke beoordeling van het risico op drift van chemische gewasbeschermingsmiddelen. Deze beoordeling dient te zijn gebaseerd op actuele Europese en landelijke wetgeving en lokale omgevingsfactoren. Uitsluitend op basis van een onderbouwde risicoanalyse kunnen gemotiveerde afwijkingen van standaard afstandsnormen worden verantwoord, zonder dat de belangen van agrarische ondernemers of omwonenden onevenredig worden geschaad.

4

WET- EN REGELGEVING

In dit hoofdstuk wordt de relevante wet- en regelgeving beschreven omtrent het gebruik en toestaan van chemische gewasbeschermingsmiddelen. Hierbij wordt ingegaan op de Wet- en regelgeving op Europees en Nederlands niveau. In de wetgeving wordt veelal ingegaan op pesticiden. Dit betreft een verzamelnaam voor chemische gewasbeschermingsmiddelen en biociden en is derhalve relevant voor onderhavige rapportage.

4.1

EUROPEES BEOORDELINGS- EN TOELATINGSKADER

Om de landbouwproductie te verbeteren zonder de gezondheid van Europese burgers en het milieu in gevaar te brengen, heeft de Europese Commissie wetgeving en richtlijnen opgesteld voor het gebruik van pesticiden. De Europese Unie beschikt daarmee over een van de strengste systemen ter wereld voor de toelating en controle van pesticiden (producten die bedoeld zijn om ongewenste organismen te bestrijden). Richtlijn 2009/128/EG over het duurzame gebruik van pesticiden (SUD), Verordening (EG) nr. 1107/2009, Verordening (EU) nr. 528/2012 Verordening (EU) nr. 2017/625 en Verordening (EG) nr. 1185/2009 vormen samen de juridische basis voor het veilige en duurzame gebruik van pesticiden binnen de EU. Het doel van dit regelgevend kader is om de gevolgen van pesticiden voor de gezondheid van mensen en het milieu te minimaliseren door de afhankelijkheid van pesticiden te verkleinen en het gebruik van laag-risico en niet-chemische alternatieven te bevorderen.

4.1.1

Richtlijn 2009/128/EG (SUD)

Sinds 1991 zijn er Europese regels voor de toelating en het gebruik van pesticiden. Zo keurt de Commissie werkzame stoffen die worden gebruikt in pesticiden. Ook worden er grenswaarden voor resten van pesticiden op levensmiddelen en diervoeding vastgelegd.

De regels op het gebied van pesticiden zijn vastgelegd in verschillende richtlijnen en verordeningen. Met name Richtlijn 2009/128/EG, betreffende duurzaam gebruik van pesticiden op agrarische percelen, is hierin bepalend. Deze richtlijn stelt een kader vast voor de totstandbrenging van een duurzaam gebruik van pesticiden door vermindering van de risico's en de effecten van pesticidengebruik op de menselijke gezondheid en het milieu en door bevordering van het gebruik van geïntegreerde plaagbestrijding en alternatieve benaderingswijzen of technieken, zoals niet-chemische alternatieven voor pesticiden.

Lidstaten zijn volgens artikel 4 onder deze richtlijn verplicht om nationale actieplannen op te stellen die kwantitatieve doelstellingen, streefcijfers, maatregelen en tijdschema's bevatten om de risico's en de effecten van het gebruik van pesticiden te verminderen. Tevens dienen lidstaten apparatuur voor de toepassing van pesticiden aan regelmatige controles te onderwerpen (artikel 8), spuiten van pesticiden vanuit de lucht te verbieden (artikel 9) en passende maatregelen te nemen om water te beschermen tegen de gevolgen van pesticiden (artikel 11).

Daarnaast moet volgens artikel 14 onder deze richtlijn geïntegreerde gewasbescherming (integrated pest management, IPM) worden bevorderd. IPM is

verplicht voor professionele gebruikers van pesticiden. Preventieve maatregelen met een lage inzet van gewasbestrijdingsmiddelen en natuurlijke plaagbestrijding worden aangemoedigd. Chemische pesticiden kunnen dan alleen ingezet worden wanneer andere methoden zijn uitgeput.

4.1.2

Verordening (EU) 528/2012

Deze verordening heeft tot doel de werking van de interne markt te verbeteren door de regels voor het op de markt aanbieden en het gebruik van biociden te harmoniseren. Tegelijkertijd waarborgt zij een hoog niveau van bescherming van de gezondheid van mensen en dieren, evenals van het milieu. De bepalingen van deze verordening zijn gebaseerd op het voorzorgsbeginsel, dat erop gericht is de gezondheid en het milieu te beschermen. Daarbij wordt bijzondere aandacht besteed aan de bescherming van kwetsbare groepen.

In het kader van deze verordening worden regels vastgesteld met betrekking tot de vaststelling van een lijst op Unieniveau van werkzame stoffen die in biociden mogen worden gebruikt, de toelating van biociden, de wederzijdse erkenning van toelatingen binnen de Europese Unie, het op de markt aanbieden en gebruik van biociden in een of meer lidstaten, en het in de handel brengen van behandelde voorwerpen.

Een werkzame stof wordt goedgekeurd voor een eerste periode van ten hoogste tien jaar, mits kan worden verwacht dat ten minste één pesticide met die werkzame stof voldoet aan de voorwaarden zoals beschreven in artikel 19, lid 1, onder b, met inachtneming van de in artikel 19, leden 2 en 5, genoemde factoren. Indien de werkzame stof onder artikel 5 valt van deze verordening, bedraagt de eerste goedkeuringsperiode maximaal vijf jaar.

Bij goedkeuring van een werkzame stof worden, indien van toepassing, verschillende zaken vermeld. Dit betreft onder andere de minimale zuiverheidsgraad van de stof, de aard en het maximumgehalte van bepaalde onzuiverheden, de productsoort waarvoor de stof bestemd is, en de wijze en het toepassingsgebied van gebruik, inclusief eventuele toepassing in behandelde voorwerpen. Daarnaast wordt aangegeven voor welke gebruikerscategorieën de stof bedoeld is, en, indien relevant, een omschrijving van de chemische samenstelling. Ook kunnen andere specifieke voorwaarden worden opgenomen, gebaseerd op de evaluatie van de ingediende informatie over de werkzame stof. Tot slot worden de datum van goedkeuring en de vervaldatum ervan vermeld.

Een pesticide wordt uitsluitend toegelaten indien aan een aantal strikte voorwaarden is voldaan. Zo moet het pesticide aantoonbaar voldoende werkzaam zijn en geen onaanvaardbare effecten hebben op de doelorganismen, waaronder het voorkomen van resistentie of onnodig lijden bij gewervelde dieren. Ook mag het product, noch via directe blootstelling, noch via residuen, geen directe of uitgestelde onaanvaardbare gevolgen hebben voor de gezondheid van mensen of dieren, inclusief kwetsbare groepen, of voor het milieu. Hierbij wordt specifiek gekeken naar het gedrag van het pesticide in het milieu, de mogelijke verontreiniging van water, lucht en bodem, effecten op niet-doelorganismen, en de impact op biodiversiteit en ecosystemen.

Verder moeten de chemische identiteit, hoeveelheid en technische gelijkwaardigheid van de werkzame stoffen en relevante onzuiverheden of residuen conform de voorschriften van bijlagen II en III bepaald kunnen worden. Ook de fysische en chemische eigenschappen van het product dienen bekend en bij correct gebruik acceptabel te zijn.

Bij de beoordeling of het pesticide voldoet aan de gestelde criteria, wordt rekening gehouden met verschillende factoren, waaronder het gebruik onder realistisch ongunstige omstandigheden, het gebruik van behandelde voorwerpen, de gevolgen van verwijdering, alsmede cumulatieve en synergetische effecten.

Een pesticide mag niet worden toegelaten voor particulier gebruik indien het voldoet aan bepaalde gevarenclassificaties. Hierbij wordt gekeken of een middel giftig, kankerverwekkend, mutageen of reproductietoxisch is. Eveneens wordt toelating uitgesloten wanneer het biocide als PBT of vPvB moet worden aangemerkt, hormoonverstorende eigenschappen bezit of neurotoxische of immunotoxische ontwikkelingsgevolgen heeft

Aanvragers van toelatingen moeten, indien van toepassing, ook een aanvraag indienen voor het vaststellen van maximumresidugehalten in overeenstemming met eerdergenoemde EU-wetgeving. Tot slot, wanneer een pesticide bedoeld is voor rechtstreekse toepassing op uitwendige delen van het menselijk lichaam of op tanden en mondslijmvlies, mag het geen niet-werkzame stoffen bevatten die in cosmetische producten verboden zijn.

4.1.3

Verordening (EG) 1107/2009

Deze verordening stelt regels vast voor de toelating van pesticiden in hun commerciële vorm, evenals voor het op de markt brengen, het gebruik en de controle ervan binnen de Europese Gemeenschap. Daarbij worden niet alleen bepalingen vastgesteld voor de goedkeuring van werkzame stoffen, beschermstoffen en synergisten waaruit pesticiden geheel of gedeeltelijk bestaan, maar ook voor toevoegingsstoffen en formuleringshulpstoffen.

Het doel van deze verordening is om een hoog niveau van bescherming van de gezondheid van mens en dier én van het milieu te waarborgen. Tegelijkertijd beoogt zij de werking van de interne markt te verbeteren door de regels voor het op de markt brengen van pesticiden te harmoniseren en zo ook de landbouwproductie te versterken.

Deze bepalingen zijn gebaseerd op het voorzorgsbeginsel. Dit beginsel moet garanderen dat werkzame stoffen of middelen die op de markt worden gebracht, geen schadelijke gevolgen hebben voor de gezondheid van mensen en dieren of voor het milieu. Lidstaten behouden in het bijzonder het recht om dit voorzorgsbeginsel toe te passen wanneer er wetenschappelijke onzekerheid bestaat over mogelijke risico's van bepaalde middelen binnen hun grondgebied.

Een werkzame stof wordt goedgekeurd overeenkomstig bijlage II van de verordening. Bijlage II van onderhavige verordening omvat de procedure en criteria voor de goedkeuring van werkzame stoffen, beschermingsstoffen en synergisten als pesticiden. Voor het toestaan van een middel in Europa wordt een dossier ingevuld waarin getoetst wordt aan diverse criteria. Artikel 3.1 van Bijlage II stelt dat de dossiers de nodige gegevens bevatten om in voorkomend geval de aanvaardbare dagelijkse inname (Acceptable Daily Intake — ADI), het aanvaardbare niveau van blootstelling (Acceptable Operator Exposure Level — AOEL) en de acute referentiedosis (Acute Reference Dose — ARfD) vast te stellen.

In artikel 3.6 van Bijlage II worden de effecten op gezondheid van de mens beschreven. In artikel 3.6.1 wordt gesteld dat bij het toestaan van een gewasbeschermingsmiddel in voorkomend geval de aanvaardbare dagelijkse inname (ADI), het aanvaardbaar operator-expositieniveau (AOEL) en de acute referentiedosis (ARfD) vastgesteld worden. Bij het bepalen van deze waarden wordt een passende veiligheidsmarge van ten minste 100 in acht genomen, waarbij rekening wordt gehouden met zowel het type en de ernst van de effecten als met

de kwetsbaarheid van specifieke bevolkingsgroepen. Indien het kritische effect als bijzonder zorgwekkend wordt beschouwd, zoals in het geval van ontwikkelingsneurotoxiciteit of -immunotoxiciteit, wordt een grotere veiligheidsmarge overwogen en indien nodig toegepast.

Een werkzame stof, beschermstof of synergist wordt alleen goedgekeurd wanneer uit een beoordeling van vervolgonderzoek naar genotoxiciteit, uitgevoerd volgens de gegevensvereisten en ondersteund door andere beschikbare gegevens en een overzicht van de wetenschappelijke literatuur, blijkt dat deze stof door de Autoriteit niet hoeft te worden geclassificeerd als mutageen (stoffen die de genen kunnen beschadigen).

Evenzo wordt een gewasbeschermingsmiddel slechts goedgekeurd indien uit beoordeling van carcinogeniteitsonderzoek en andere beschikbare gegevens blijkt dat deze niet als kankerverwekkend hoeft te worden ingedeeld, tenzij de blootstelling van mensen in realistische gebruiksomstandigheden te verwaarlozen is. Dit betekent dat het middel gebruikt wordt in gesloten systemen of onder omstandigheden die contact met mensen uitsluiten, en dat de residuen in levensmiddelen en diervoeders de vastgestelde standaardwaarde niet overschrijden.

Hetzelfde beginsel geldt voor reproductietoxiciteit waarbij een gewasbeschermingsmiddel slechts wordt goedgekeurd indien uit onderzoek en aanvullende gegevens blijkt dat zij niet als reproductietoxisch (schadelijk voor vruchtbaarheid man en vrouw) geclassificeerd worden, tenzij ook hier de blootstelling van mensen onder voorgestelde gebruiksomstandigheden te verwaarlozen is en de residuniveaus onder de wettelijke limieten blijven.

Verder wordt een stof slechts goedgekeurd indien uit beoordelingen op basis van communautaire of internationale richtsnoeren en beschikbare gegevens blijkt dat zij geen hormoonontregelende eigenschappen bezit die schadelijk kunnen zijn voor de mens, tenzij de blootstelling van mensen te verwaarlozen is en de residugehalten onder de gestelde normen blijven.

Residuen van pesticiden, die ontstaan bij toepassing volgens goede landbouwpraktijken en onder realistische gebruiksomstandigheden, moeten eveneens voldoen aan bepaalde eisen. Zo mogen residuen geen schadelijke effecten hebben op de gezondheid van mensen, met bijzondere aandacht voor kwetsbare bevolkingsgroepen, noch op de gezondheid van dieren. Daarbij wordt rekening gehouden met bekende cumulatieve en synergistische effecten, voor zover er door de bevoegde autoriteit geaccepteerde wetenschappelijke methoden beschikbaar zijn om deze effecten te evalueren. Tevens mogen deze residuen geen onaanvaardbare gevolgen hebben voor het milieu of het grondwater.

4.1.4

Verordening (EU) 2017/625

De Europese Unie heeft deze regelgeving opgesteld die erop gericht is een hoog niveau van bescherming te waarborgen voor de gezondheid van mensen, dieren en planten, evenals voor het dierenwelzijn binnen de agro-voedselketen. Deze regels zijn ook van toepassing op alle activiteiten waarbij een belangrijk doel is het voorkomen van de verspreiding van dierziekten, waarvan sommige op mensen overdraagbaar zijn, of van schadelijke organismen bij planten of plantaardige producten. Daarnaast beoogt de regelgeving het milieu te beschermen tegen risico's die kunnen voortvloeien uit het gebruik van genetisch gemodificeerde organismen (ggo's) en pesticiden.

De Europese wetgeving over pesticiden reguleert de toelating, het op de markt brengen, het gebruik en de controle van deze middelen, evenals van de werkzame

stoffen, beschermstoffen, synergisten, formuleringshulpstoffen en toevoegingsstoffen die zij kunnen bevatten of waaruit zij kunnen bestaan. Het doel van deze regels is om, via risicobeoordeling, een hoog beschermingsniveau voor mens, dier en milieu te garanderen. Tegelijkertijd wordt gestreefd naar harmonisatie van markttoelatingsregels binnen de Europese Unie, ter bevordering van een goed functionerende interne markt en een verbeterde landbouwproductie.

De bevoegde autoriteiten voeren op regelmatige en risicogebaseerde wijze officiële controles uit bij alle betrokken exploitanten. Daarbij wordt rekening gehouden met het gebruik van producten, processen, materialen en stoffen die van invloed kunnen zijn op de veiligheid, integriteit en deugdelijkheid van voedsel, de veiligheid van diervoeders, de gezondheid en het welzijn van dieren, de gezondheid van planten, en, in het geval van ggo's en pesticiden, ook de mogelijke milieuschade.

Officiële controles op de naleving van de geldende regels omvatten onder andere de inspectie van werkzame stoffen, beschermstoffen, synergisten, formuleringshulpstoffen en toevoegingsstoffen. Bij het vaststellen van de frequentie van deze risicogebaseerde controles houden autoriteiten ook rekening met diverse factoren, waaronder de resultaten van eerder toezicht.

Daarnaast kan de Commissie uitvoeringshandelingen vaststellen die voorzien in uniforme praktische regelingen voor de uitvoering van officiële controles. Deze betreffen onder meer de minimale frequentie van controles, de wijze van informatieverzameling, monitoring en rapportage over vermoedelijke vergiftigingen en het gebruik van niet-toegestane middelen, waaronder illegale handel. Deze uitvoeringshandelingen worden vastgesteld via een specifieke onderzoeksprocedure.

Voor de uitvoering van bepaalde taken rond officiële controles mag de bevoegdheid gedelegeerd worden aan een of meer natuurlijke personen. Indien de bevoegde autoriteit de exploitant opdraagt om maatregelen te treffen, kan in uitzonderlijke gevallen worden toegestaan dat deze maatregelen slechts voor een deel van een zending gelden. Dit is toegestaan mits daarmee de naleving gewaarborgd is en er geen risico's ontstaan voor de gezondheid van mensen, dieren, planten, het dierenwelzijn of het milieu.

4.2 NEDERLANDS BEOORDELINGS- EN TOELATINGSKADER

4.2.1 *Wet pesticiden en biociden (Wgb)*

Naast de Europese wetgeving die geldt voor de toelating van pesticiden, kent Nederland ook eigen wet- en regelgeving. Deze nationale regels zijn vastgelegd in de Wet pesticiden en biociden (Wgb) en gelden voor zowel pesticiden als biociden. De Wgb regelt de toelating, het op de markt brengen en het gebruik van deze middelen binnen Nederland.

Pesticiden bevatten één of meerdere actieve stoffen die bedoeld zijn om planten of plantaardige producten te beschermen tegen schadelijke organismen. Daarnaast kunnen ze worden ingezet om de levensprocessen van planten te beïnvloeden, zoals hun groei te stimuleren of te remmen, producten langer houdbaar te maken, ongewenste plantengroei tegen te gaan of bepaalde delen van planten te vernietigen. Biociden daarentegen bevatten of genereren werkzame stoffen die bedoeld zijn om schadelijke organismen te vernietigen. Denk hierbij aan het gebruik van ontsmettingsmiddelen in bijvoorbeeld stallen, ziekenhuizen en zwembaden, of aan middelen ter bestrijding van ongedierte zoals muizen, insecten, algen en schimmels.

De Wgb vormt de nationale uitwerking van Europese regelgeving, namelijk de Biocidenrichtlijn 98/8/EG en Verordening (EG) 1107/2009 betreffende het op de markt brengen van pesticiden. De wet stelt eisen aan zowel de toelating als het gebruik van deze middelen. Een belangrijk principe binnen de Wgb is de zorgplicht, vastgelegd in artikel 2a. Deze verplicht iedereen om op een zorgvuldige manier om te gaan met pesticiden, biociden, hun werkzame stoffen, hulpstoffen, restanten en verpakkingen. Wie weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat zijn handelen of nalaten schade of gevaar kan veroorzaken voor mensen, dieren, planten, bodem of water, moet dergelijk handelen achterwege laten of passende maatregelen nemen om schade te voorkomen of beperken, tenzij dit niet in redelijkheid van hem kan worden verwacht.

De wet bevat daarnaast bepalingen die het gebruik van niet-toegelaten middelen verbieden. Zo stelt artikel 19 dat het verboden is een werkzame stof te gebruiken die niet is opgenomen in een toegelaten gewasbeschermingsmiddel, tenzij deze stof als basisstof is goedgekeurd volgens artikel 23 van Verordening (EG) 1107/2009. Artikel 20 verbiedt het in bezit hebben van middelen die niet in Nederland zijn toegelaten. Ook artikel 22 verbiedt het op de markt brengen of gebruiken van een middel dat qua samenstelling, verpakking of aanduidingen afwijkt van de toelating of van de voorschriften die voortvloeien uit de wet of de Europese verordening.

De Wgb bevat verder regels met betrekking tot de toelatingsprocedure van pesticiden. Deze regels zijn afgestemd op de Europese Verordening (EG) 1107/2009. Hierbij wordt onder andere rekening gehouden met specifieke gebruiksomstandigheden in Nederland, bijvoorbeeld op het gebied van milieu of landbouw, en met de bijbehorende nationale risicobeperkende maatregelen. In het kader van deze toelatingsprocedure kunnen bij algemene maatregel van bestuur regels worden vastgesteld over onder meer herbetredingstermijnen, voorzorgsmaatregelen en veiligheidsadviezen ter bescherming van gebruikers of anderen die met het middel in aanraking kunnen komen.

De uitwerking van de Wgb is opgenomen in het Besluit pesticiden en biociden (Bgb), een uitvoeringsbesluit waarin de praktische regels zijn vastgelegd. Hierin zijn ook de taken van het College voor de toelating van pesticiden en biociden (Ctgb) vastgelegd. Zo is in artikel 2 van het Bgb opgenomen dat het Ctgb verantwoordelijk is voor het vaststellen van het maximaal toelaatbare risiconiveau voor bodem- en waterorganismen, als dit niet al bij de toelating is bepaald.

Bij de beoordeling van pesticiden past het Ctgb alleen de beoordelingsmethoden toe zoals vastgelegd in specifieke artikelen en bijlagen van het besluit, tenzij er een Europees richtsnoer is dat hierover uitsluitsel geeft. Het Ctgb hanteert daarnaast het zogeheten 'uniforme beginsel' uit Uitvoeringsverordening (EU) 546/2011. Wanneer uit de beoordeling blijkt dat de concentratie van een werkzame stof of afbraakproduct in het grondwater onder de grens van 0,1 µg/l blijft, wordt aangenomen dat het middel geen onaanvaardbaar effect heeft op het milieu. Voor andere risico's, zoals voor waterorganismen, vogels, zoogdieren, niet-doelwitarthropoden, niet-doelwitplanten of oppervlaktewater dat wordt gebruikt voor drinkwaterproductie, hanteert het Ctgb specifieke driftcijfers, die via hun website openbaar worden gemaakt.

Tot slot is er de Regeling pesticiden en biociden (Rgb). Deze regeling vormt een praktische aanvulling op de Wgb en het Bgb en beschrijft onder meer de beoordelingsmethoden die het Ctgb toepast bij het toetsen van pesticiden en biociden in het kader van de toelating. De regeling verwijst daarbij zowel naar Europese richtsnoeren als naar nationale methoden die verder invulling geven aan de Europese toelatingseisen uit Richtlijn 91/414/EEG en Richtlijn 98/8/EG. In de Rgb zijn daarnaast bepalingen opgenomen over het onderzoek naar de werking van de

middelen, de handels- en gebruiksvoorwaarden, toepassingsmethoden en technieken, en het toezicht en de handhaving.

4.2.2

College voor de toelating van pesticiden en biociden (Ctgb)

Het College voor de toelating van pesticiden en biociden (Ctgb) beoordeelt op basis van internationale afspraken en wettelijk vastgelegde criteria of pesticiden en biociden bij juist gebruik veilig zijn voor mens, dier en milieu, én of ze voldoende werkzaam zijn. Op basis van deze beoordeling besluit het Ctgb of een middel in Nederland mag worden verkocht en toegepast. Daarbij worden verplichte voorschriften vastgesteld, die minimaal op het etiket vermeld moeten staan, zoals de gebruiksvoorschriften van het middel.

Het Ctgb is een onafhankelijke instantie, maar werkt binnen de kaders van Europese en nationale wetgeving en beleidsregels. De beoordelingen van middelen die door het Ctgb zijn toegelaten, zijn grotendeels openbaar. Hierdoor is inzichtelijk op basis van welke onderzoeken en overwegingen een toelating tot stand is gekomen.

De toelating van pesticiden en biociden vindt plaats op basis van wetenschappelijke beoordelingskaders die in de hele Europese Unie gelden. Deze kaders behoren tot de strengste ter wereld. Aanvragers moeten een uitgebreid dossier indienen waarin wordt aangetoond dat het middel veilig is bij juist gebruik. Het uitgangspunt is steeds een hoog niveau van bescherming van mens, dier en milieu. De beoordelingskaders worden op Europees niveau vastgesteld.

Deze kaders vormen de basis voor het wetenschappelijke werk van het Ctgb. Het college beoordeelt werkzame stoffen en pesticiden aan de hand van nationale en Europese regelgeving. Als uit die beoordeling blijkt dat een middel veilig is voor mens, dier en milieu, kan het Ctgb besluiten tot toelating, waarna het middel op de Nederlandse markt mag worden gebracht.

De kerntaak van het Ctgb is het inschatten van mogelijke risico's voor mens, dier en milieu. Deze risicoanalyse gebeurt op meerdere vlakken. Zo beoordeelt het Ctgb of het middel daadwerkelijk effectief is (doet wat het belooft), wat de impact is op het milieu, wat de gevolgen zijn voor de gezondheid van de mens (toxicologie) en wat de fysisch-chemische eigenschappen zijn.

Bij die beoordeling kijkt het Ctgb onder andere naar de giftigheid van de stof, de afbraaksnelheid in het milieu en andere relevante kenmerken. Op basis van deze eigenschappen én de verwachte blootstelling bij normaal gebruik, wordt berekend of het gebruik van het middel als veilig kan worden beschouwd. Daarbij wordt niet alleen gekeken naar de gebruiker (de toepasser), maar ook naar omstanders en consumenten (zoals mensen die voedsel eten of in contact komen met behandeld hout).

Wanneer uit de beoordeling blijkt dat de risico's aanvaardbaar zijn bij gebruik volgens de voorgeschreven voorwaarden, verleent het Ctgb een toelating voor het middel.

Omdat de wetenschap zich voortdurend ontwikkelt, wordt het beoordelingskader van het Ctgb voortdurend aangepast aan nieuwe wetenschappelijke inzichten. Een toelating voor een middel is daarom nooit permanent; deze wordt periodiek herbeoordeeld. Komt er tussentijds nieuwe, kritischere informatie beschikbaar, dan kan het Ctgb de toelating herzien en zo nodig aanpassen.

Het Ctgb verleent toelatingen voor pesticiden en biociden wanneer deze voldoen aan de eisen in de nationale wetgeving en Europese verordeningen. Dat houdt in dat toegelaten middelen, mits gebruikt volgens de voorgeschreven voorwaarden, een

hoog beschermingsniveau bieden voor gebruikers zoals telers of toepassers, maar ook voor consumenten, dieren en het milieu.

Bij de beoordeling kijkt het Ctgb onder andere naar de eigenschappen van de werkzame stof en berekent het of de blootstelling voor verschillende groepen – zoals gebruikers, omwonenden, consumenten en het omliggende milieu (bijvoorbeeld watergangen) – binnen acceptabele grenzen blijft.

Bij het gebruik van toegelaten middelen komen stoffen vrij die effect hebben op het milieu. In bepaalde gebieden kunnen gebruiksdoelen, zoals drinkwaterwinning of natuurbescherming, aanleiding zijn voor aanvullende eisen aan het gebruik van deze middelen. Zo is het professioneel gebruik van pesticiden buiten de landbouw – met enkele uitzonderingen – verboden.

4.2.3

Besluit activiteit leefomgeving (Bal)

Het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) bevat algemene regels die het Rijk heeft vastgesteld voor activiteiten in de fysieke leefomgeving. Deze regels zijn van toepassing op onder andere milieubelastende activiteiten, activiteiten in een beperkingengebied of activiteiten die invloed hebben op de natuur en gelden voor alle betrokkenen in de fysieke leefomgeving, waaronder burgers, bedrijven en de overheid. In het Bal zijn algemene regels, meldings- en vergunningplichten, maatwerkmogelijkheden en specifieke zorgplichten opgenomen die gericht zijn op de bescherming van het milieu, waterstaatswerken, infrastructuur (wegen, spoorwegen en waterwegen) en cultureel erfgoed.

Specifieke zorgplicht

Een belangrijk artikel dat het gebruik van pesticiden op een agrarisch perceel reguleert, is de zogenoemde 'specifieke zorgplicht', vastgelegd in artikel 2.11 Bal. Dit artikel bepaalt dat degene die een milieubelastende activiteit of een lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam of een zuiveringstechnisch werk uitvoert, en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat deze activiteit schadelijke gevolgen kan hebben, passende maatregelen moet nemen om deze gevolgen te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken.

De zorgplicht voor milieubelastende activiteiten is vastgelegd met als doel de veiligheid te waarborgen, de volksgezondheid te beschermen en milieuverontreiniging te voorkomen (artikel 2.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving, Bal). Aangezien het onjuist gebruik van pesticiden schadelijke gevolgen kan hebben voor het milieu¹², is een agrariër verplicht om bij het toepassen van deze middelen passende preventieve maatregelen te nemen om verontreiniging te voorkomen. Daarnaast moeten maatregelen worden getroffen ter bescherming van de gezondheid, en dienen de beste beschikbare technieken te worden toegepast (artikel 2.11 van het Bal).

Gebruik van pesticiden nabij oppervlaktewaterlichamen

Naast de specifieke zorgplicht bevat het Bal in paragraaf 4.64 regels voor het gebruik van pesticiden op braakliggende landbouwgrond dan wel bij de teelt van gewassen in de open lucht. De artikelen behorend tot deze paragraaf stellen dat er voldoende afstand moet worden gehouden tot oppervlaktewaterlichamen (meren, sloten, beken, rivieren), om de verontreiniging daarvan te voorkomen.

Artikel 4.723c bepaalt dat bij het gebruik van pesticiden een techniek moet worden toegepast die minimaal 75% driftreductie bereikt ten opzichte van een

¹² Uitspraak Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State in zaak nummer 202104808/2/R2 d.d. 2 april 2025

referentietechniek. Dit is gericht op het voorkomen of beperken van verontreiniging van het oppervlaktewaterlichaam én op de bescherming van de gezondheid.

Om vast te stellen of een driftreductie van 75% wordt behaald, wordt de techniek getest volgens het “Meetprotocol voor het vaststellen van driftreductie van neerwaartse en op- en zijwaartse spuittechnieken”. In de onderstaande tabel zijn de referentietechnieken per type gewas opgenomen, evenals de bijbehorende eisen.

Tabel 1

Referentietechnieken gewassen (Bron: Besluit activiteit leefomgeving).

Tabel 4.723c Referentietechnieken

Gewassen	Referentietechniek
Veldgewassen	– Traditionele veldspuit met neerwaarts spuitende doppen volgens BCPC-klassegrens fijn of midden of vergelijkbare spuitdoppen met eenzelfde druppelgroottespectrum – Spuitdoppen ten hoogste 50 cm boven het te bespuiten oppervlak – Afstand tussen de spuitdoppen op spuitboom 50 cm – Spuitdruk 3 bar – Rijsnelheid 6,5 km/u – Spuitvolume 300 l/ha
Fruit	– Munckhof dwarsstroomspuit met zijwaarts spuitende Albuz ATR lila spuitdoppen – Luchtondersteuning in lage stand in de kale boom situatie en vollucht luchtondersteuning in volbladsituatie – Spuitdruk 7 bar – Rijsnelheid 6,7 km/u – Spuitvolume 200 l/ha
Boomkwekerijgewassen (op- en zijwaartse bespuiting)	– Axiaalspuit met zij- en opwaarts spuitende TeeJet TXB8003 werveldoppen – Vollucht luchtondersteuning – Spuitdruk 8 bar – Rijsnelheid 4 km/u – Spuitvolume 400 – 450 l/ha
Onkruid bij boom- en fruitteelt	– Onkruidspuit met een spuitboom met neerwaarts spuitende doppen TeeJet XR11004 – Spuitdoppen ten hoogste 30 cm boven de grond – Afstand tussen de spuitdoppen op spuitboom van 30 cm – Spuitdruk 2 bar – Rijsnelheid 5 km/u – Spuitvolume 450 l/ha

Artikel 4.723d bepaalt verder dat, ter voorkoming of beperking van verontreiniging van een oppervlaktewaterlichaam, bij het gebruik van pesticiden in de nabijheid van een waterlichaam een teeltvrije zone in acht moet worden genomen, waar geen gewassen geteeld mogen worden. Het aanhouden van een teeltvrije zone houdt tevens in dat in dit gebied geen pesticiden (mogen) worden toegepast. Uitzondering hierop is pleksgewijze onkruidbestrijding, mits deze wordt uitgevoerd met een afgeschermd dop, zoals gesteld in artikel 4.723f.

De teeltvrije zone wordt gemeten vanaf de insteek van een oppervlaktewaterlichaam en strekt zich uit tot het hart van de buitenste planten van de te telen gewassen, met uitzondering van de teelt van grasland. In onderstaande tabel zijn per gewastype de vereiste breedte van de teeltvrije zone en eventuele aanvullende voorwaarden weergegeven.

Tabel 2

Teeltvrije zone gewassen
(Bron: Besluit activiteit leefomgeving).

Tabel 4.723d Teeltvrije zone

Soort gewas	Teeltvrije zone in cm	Aanvullende voorwaarden
Aardappelen, uien, bloembollen en bloemknollen, aardbeien, asperges, prei, schorseneren, sla, wortelen en vaste planten	150 of meer	–
	100 of meer	Gebruik van een techniek met een driftreductie van ten minste 90% ten opzichte van een referentietechniek als bedoeld in tabel 4.723c
Boomkwekerijgewassen	150 of meer	Neerwaarts bespuiten
	100 of meer	Neerwaarts bespuiten Gebruik van een techniek met een driftreductie van ten minste 90% ten opzichte van een referentietechniek als bedoeld in tabel 4.723c
	500 of meer	Op- en zijwaarts bespuiten
Pit- en steenvruchten	450 of meer	–
	300 of meer	– Gebruik van een techniek met een driftreductie van ten minste 90% ten opzichte van een referentietechniek; of – gebruik van een biologische productiemethode
Overige gewassen	50 of meer	–

In artikel 4.723e wordt daarnaast gesteld dat, met het oog op het voorkomen of beperken van verontreiniging van een oppervlaktewaterlichaam en het beschermen van de gezondheid, geen pesticiden gebruikt mogen bij windsnelheden van meer dan 5 m/s (windkracht 3), gemeten op 2 meter boven de grond bij neerwaarts bespuiten (lage gewassen), en op 1 meter boven de boomhoogte bij op- en zijwaarts spuiten (boom- en fruitteelt). Uitzoneringen hierop zijn teeltbedreigende situaties of bij de inzet van een overkapte beddenspuit.

Ten slotte bepaalt artikel 4.723h dat, ter voorkoming of beperking van verontreiniging van een oppervlaktewaterlichaam, op braakliggende landbouwgronden geen pesticiden mogen worden toegepast binnen een afstand van 50 cm vanaf de insteek van een oppervlaktewaterlichaam. Het Bal stelt daarmee specifieke regels vast voor het gebruik van pesticiden in de open lucht, ter bescherming van oppervlaktewaterlichamen, het milieu en de gezondheid van omwonenden.

4.2.4

Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA)

Naast het opstellen van relevante wet- en regelgeving omtrent pesticiden en spuitzonering (Wgb) en de veiligheid van deze middelen voor mens, dier en milieu (Ctgb en het Bal), controleert de NVWA of agrariërs en bedrijven uitsluitend pesticiden gebruiken die zijn toegelaten volgens Europese en Nederlandse wetgeving. Daarnaast ziet de NVWA toe op het correcte gebruik van deze middelen en op de naleving van de keuringsplicht voor toedieningsapparatuur.

Met dit toezicht handhaaft de NVWA de Wet pesticiden en biociden en het Besluit Activiteiten Leefomgeving (Bal). De algemene voorschriften en aanvullende (toepassings)voorwaarden zijn bedoeld om mens, dier en milieu te beschermen. Een belangrijk onderdeel van dit toezicht is het uitvoeren van onaangekondigde toepassingsinspecties.

Teneinde de fysieke controles ziet de NVWA toe op de gebruiksvoorschriften voor het gebruik van pesticiden zoals die zijn opgesteld door het Ctgb. De gebruiksvoorschriften zijn gericht op een juiste toepassing van pesticiden en moeten

ervoor zorgen dat de middelen zo goed mogelijk werken, veilig gebruikt kunnen worden en het milieu zo min mogelijk belasten.

Om dit te waarborgen, is het voor iedere professionele gebruiker van pesticiden verplicht om een Vakbekwaamheidsbewijs te bezitten. Pesticiden mogen daarbij enkel worden gebruikt door bedrijven die werkzaam zijn in de land- en tuinbouw. Sinds 1 juli 1996 is een dergelijk bewijs vereist voor het verkopen, opslaan en toepassen van professionele pesticiden. Dit vakbekwaamheidsbewijs toont aan dat de houder beschikt over de benodigde kennis en vaardigheden. Voor professionele gebruikers betreft dit het Vakbekwaamheidsbewijs Bedrijfsvoeren Gewasbescherming (B.G.). In de praktijk houdt dit in dat binnen elke onderneming waar pesticiden worden toegepast, minimaal één persoon over deze licentie moet beschikken en aanwezig of direct beschikbaar moet zijn.

Ten slotte stelt de NVWA dat toepassingsapparatuur ten minste eens per drie jaar gekeurd moet worden. Goed onderhouden en correct afgestelde apparatuur draagt immers bij aan een effectieve toepassing van pesticiden. Bij het niet naleven van bovengenoemde verplichtingen kan de NVWA een schriftelijke waarschuwing opleggen.

De combinatie van de regelgeving uit de Wet pesticiden en biociden (Wgb), de gebruiksvoorschriften en toelatingsvoorwaarden van het Ctgb, de bepalingen in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) en het toezicht van de NVWA zorgt ervoor dat het gebruik van chemische gewasbeschermingsmiddelen in de land- en tuinbouwsector wordt gereguleerd en beperkt. Met deze samenhangende wet- en regelgeving wordt beoogd de schadelijke gevolgen voor mens, dier en milieu zoveel mogelijk te voorkomen.

5

OMGEVINGSFACTOREN

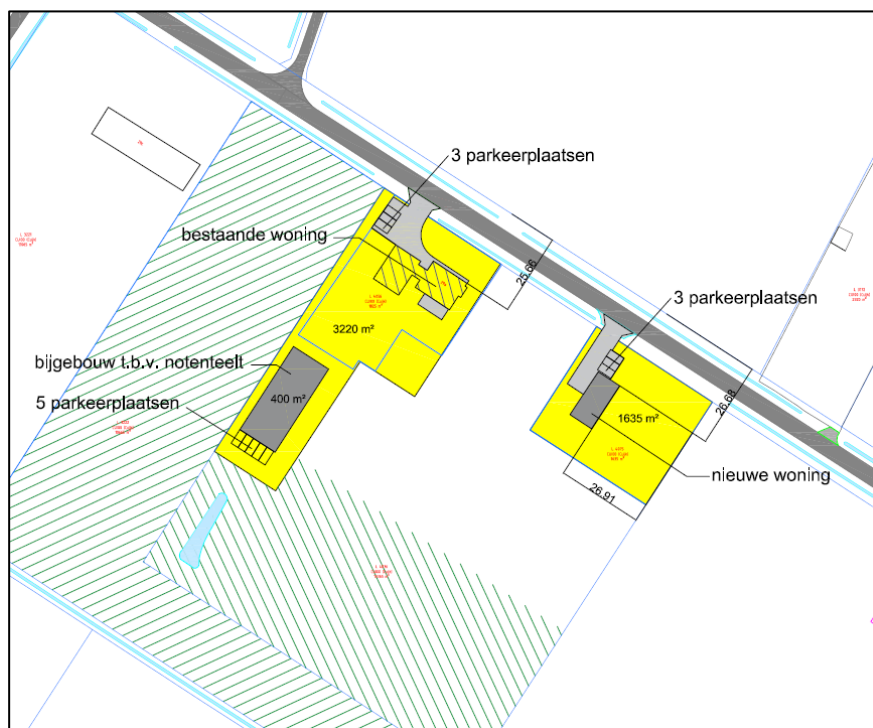
5.1 BEPALENDE PERCELEN

Aangezien de hoofdregel voorschrijft dat er een minimale afstand van 50 meter aangehouden moet worden tussen agrarische percelen waar het gebruik van chemische gewasbeschermingsmiddelen niet is uitgesloten en gevoelige functies als woningen, dient voor onderhavig initiatief, waar twee gevoelige functies mogelijk worden gemaakt, getoetst te worden aan de omliggende agrarische percelen welke gelegen zijn binnen de 50 meterzone.

Voor de betreffende onderzoeklocatie bevinden de percelen L3166, L3222, L3982 en L4076 zich binnen een afstand van 50 meter, gemeten van de beoogde woonperceelgrens tot de agrarische percelen. Zie onderstaande afbeelding ter verduidelijking.

Figuur 4

Afstanden woningen en agrarische percelen.

5.2 LANGDURIG VERBLIJF VAN PERSONEN PERCEEL L4056

Voor het bepalen van het blootstellingsniveau van personen is het noodzakelijk vast te stellen op welke locaties binnen een perceel daadwerkelijk sprake is van een langdurig verblijf. Hierbij wordt uitgegaan van de gedachte dat een perceel weliswaar een gevoelige functie kan betreffen, maar dat niet op alle delen van dat perceel daadwerkelijk langdurig verblijf van personen plaatsvindt. Het waarborgen van een goed woon- en leefklimaat in het kader van spuitzonering is immers gebaseerd op het uitgangspunt dat personen gedurende langere tijd kunnen worden blootgesteld aan chemische gewasbeschermingsmiddelen afkomstig van omliggende agrarische percelen.

Perceel L4056 wordt met onderhavige ontwikkeling volledig bestemd als woonfunctie. Dit impliceert dat het gehele perceel, bestaande uit de achtertuin, de voortuin en de bestaande bedrijfswoning, als een gevoelige functie wordt beschouwd. Om deze reden dient de afstand tot omliggende agrarische percelen te worden gemeten vanaf de perceelsgrens van L4056. Deze afstand bedraagt 0 meter ten opzichte van het naastgelegen agrarische perceel L3222 en 14,5 meter ten opzichte van het agrarische perceel L3166. De afstand tussen het beoogde woonperceel en perceel L4076 waar de notenteelt wordt uitgebreid, bedraagt 36,1 meter. Het agrarische perceel L3982 is met een afstand van 78,41 meter wél op voldoende afstand gelegen.

Evenwel geldt dat in een voortuin, en met name in het buitengebied, doorgaans geen sprake is van langdurig verblijf van personen. De voortuin behorende bij Beerseweg 29a, zijnde perceel L4056, wordt momenteel benut als siertuin en is voorzien van beplanting, waaronder beukenhagen en bomen. Verder is hier de inrit naar de woning en de parkeerplaatsen gelegen. Gelet op de inrichting en het gebruik van dit gedeelte van het perceel, kan worden gesteld dat hier geen sprake is van langdurig verblijf, mede vanwege de beperkte beschikbare ruimte.

Om die reden wordt voor het onderhavige perceel uitgegaan van een spuitvrije zone gemeten vanaf de woning, zijnde de locatie waar daadwerkelijk langdurig verblijf van personen plaatsvindt. Dit geldt eveneens voor de achtertuin. De afstand tussen het agrarische perceel L3166 waar gewasteelt plaatsvindt en de woning op perceel L4056 bedraagt daarmee 25,66 meter. De afstand tussen het agrarische perceel L3222 en L4076 waar notenteelt plaatsvindt en het beoogde woonperceel L4056 blijft respectievelijk 0 meter en 36,1 meter. Zie onderstaande afbeelding ter verduidelijking. Hiervoor dient te worden onderzocht of bovenstaande afstanden voldoende zijn om een aanvaardbaar woon- en leefklimaat te kunnen waarborgen.

Figuur 5

Vooraanzicht bestaande bedrijfswoning en voortuin, perceel L4056 (Bron: Google Maps).

5.3

LANGDURIG VERBLIJF VAN PERSONEN PERCEEL L4075

Voor het vaststellen van het blootstellingsniveau aan chemische gewasbeschermingsmiddelen is het noodzakelijk om te bepalen op welke delen van een perceel sprake is van langdurig verblijf van personen. Daarbij wordt uitgegaan van de veronderstelling dat een perceel weliswaar een gevoelige functie kan hebben, maar dat niet op alle onderdelen van dat perceel daadwerkelijk langdurig verblijf plaatsvindt. Het uitgangspunt bij het waarborgen van een goed woon- en leefklimaat binnen het kader van spuitzonering is immers dat personen gedurende langere tijd blootgesteld kunnen worden aan chemische gewasbeschermingsmiddelen van aangrenzende agrarische percelen.

Perceel L4075 wordt met onderhavige ontwikkeling volledig bestemd als woonfunctie. Dit impliceert dat het gehele perceel, bestaande uit een achtertuin, zijtuin, voortuin en beoogde burgerwoning, als een gevoelige functie wordt beschouwd. Om deze reden dient de afstand tot omliggende agrarische percelen te worden gemeten vanaf de perceelsgrens van L4075. Deze afstand bedraagt 0 meter ten opzichte van het naastgelegen perceel L3982 en 14,5 meter ten opzichte van perceel L3166. De afstand tussen het beoogde woonperceel en perceel L4076 waar de notenteelt wordt uitgebreid, bedraagt 46,1 meter. Het agrarische perceel L3222 is met een afstand van 78,35 meter wél op voldoende afstand gelegen.

Vergelijkbaar met perceel L4056, zal perceel L4075 worden voorzien van een voortuin, achtertuin, een burgerwoning en een inrit met parkeerplaatsen. De voortuin wordt aangelegd als siertuin en voorzien van beplanting, waaronder beukenhagen en bomen. Gelet op de beperkte ruimte, kan ook worden geconcludeerd dat op deze locatie geen sprake is van langdurig verblijf van personen.

Daarnaast zal het perceel ook worden voorzien van een 'zijtuin', gelegen tussen de beoogde burgerwoning en het agrarische perceel L3982. Initiatiefnemer is voornemens deze zijtuin eveneens in te richten als siertuin dan wel als grasland. Alleen de achtertuin, grenzend aan de woning, zal daadwerkelijk als tuin worden benut. Ook in de zijtuin is derhalve geen sprake van langdurig verblijf.

Op basis hiervan wordt voor het onderhavige perceel uitgegaan van een afstand gemeten vanaf de woning, zijnde de locatie waar wél langdurig verblijf plaatsvindt. Dit geldt eveneens voor de achtertuin. De afstand tussen het agrarisch perceel L3166 en de beoogde woning op perceel L4075 bedraagt 26,68 meter. De afstand tussen het agrarische perceel L3982 en de beoogde burgerwoning bedraagt 26,91 meter. De afstand tussen het agrarische perceel L4076 en het beoogde woonperceel blijft 46,1 meter.

Hiervoor dient te worden onderzocht of bovenstaande afstanden voldoende zijn om een aanvaardbaar woon- en leefklimaat te kunnen waarborgen.

Figuur 6

Vooraanzicht perceel L4075 (Bron: Google Maps).

5.4

LOCATIESPECIFIEK ONDERZOEK T.O.V. PERCEEL L3166

Op basis van de vigerende wet- en regelgeving met betrekking tot de toelating en het gebruik van chemische gewasbeschermingsmiddelen op agrarische percelen, wordt onderzocht in hoeverre de beoogde woonfuncties aan de Beerseweg worden blootgesteld aan drift afkomstig van perceel L3166.

In dit kader wordt onder meer gekeken naar de directe omgeving van het perceel, de gewassen die thans geteeld worden of kunnen worden, de gewasbeschermingsmiddelen die daarvoor in gebruik zijn, de overheersende windrichting en de mate waarin driftreducerende voorzieningen, zoals hagen of andere beschuttingen, aanwezig zijn.

5.4.1

De directe omgeving van het agrarische perceel L3166 wordt overwegend gekenmerkt door agrarisch grondgebruik. Ten zuidoosten van het plangebied zijn woonbestemmingen gelegen. Aan de zuidwest van het betreffende agrarische perceel bevindt zich verder onderhavige onderzoekslocatie, zie onderstaande afbeelding.

Het voorgenomen initiatief behelst de ontwikkeling van twee woonfuncties aan de Beerseweg 29a te Haps, betreffende de percelen L4056 en L4075. De beoogde woonpercelen bevinden zich beiden op een afstand van 14,5 meter ten opzichte van het agrarische perceel L3166. Echter, zoals te lezen in paragraaf 5.2 en 5.3 wordt voor de percelen L4056 en L4075 getoetst aan een spuitvrije zone van respectievelijk 25,66 meter en 26,68 meter.

Figuur 7

Ligging perceel L3166 ten opzichte van de twee beoogde woonpercelen L4056 en L4075 (Bron: PDOK).

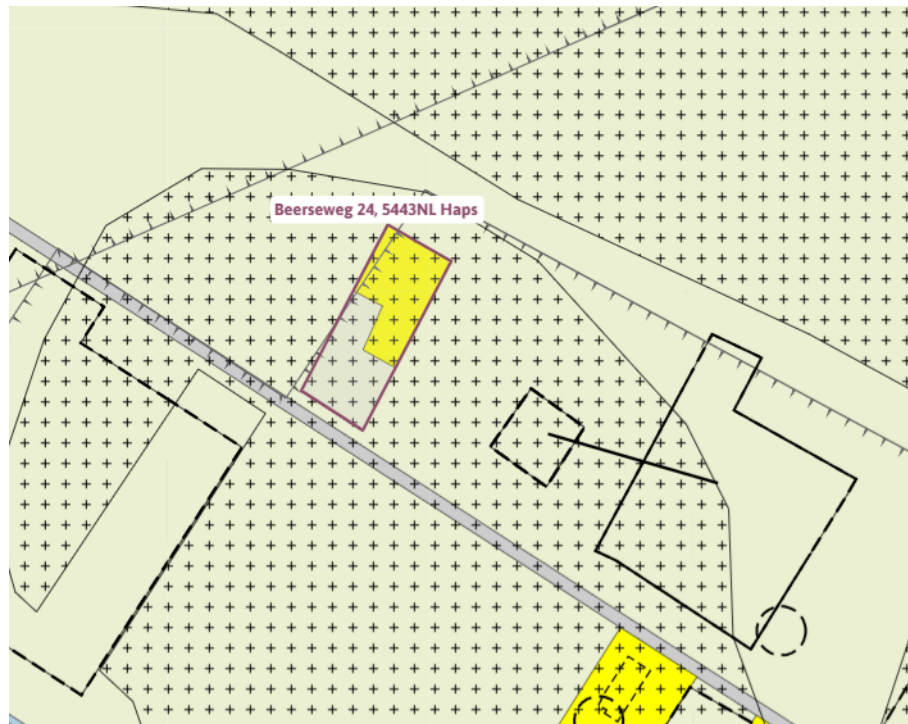

Op een afstand van circa 11 meter van het agrarische perceel L3166 is de bestaande woonbestemming aan de Beerseweg 24 gelegen, welke als driftgevoelig kan worden aangemerkt. Voor zover het planologisch-juridisch toegestane gebruik van chemische gewasbeschermingsmiddelen op perceel L3166 aanleiding zou geven tot het treffen van maatregelen ter bescherming van de beoogde woonfunctie op perceel L4056 en L4075 (Beerseweg 29a), geldt dat ingevolge de zorgplicht zoals vastgelegd in de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Wgb), dergelijke maatregelen reeds verplicht zijn ten behoeve van de bestaande driftgevoelige woonfunctie binnen een straal van 11 meter.

Deze reeds bestaande zorgplicht impliceert dat potentiële blootstelling van de nieuwe woonfunctie aan drift van chemische gewasbeschermingsmiddelen feitelijk reeds ondervangen wordt, aangezien driftbeperkende maatregelen noodzakelijk zijn ter bescherming van de al aanwezige gevoelige functie aan de Beerseweg 24.

Figuur 8

Ligging burgerwoning
Beerseweg 24 nabij het
agrarische perceel L3166
(Bron: Omgevingsloket).

Aan de zuidwestzijde van het agrarische perceel bevindt zich tevens een sloot. Gezien het feit dat op perceel L3166 verschillende gewassen worden geteeld, dient in overeenstemming met artikel 4.723d van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) een teeltvrije zone van ten minste 50 centimeter vanaf de insteek van het oppervlaktewaterlichaam in acht te worden genomen. Deze teeltvrije zone strekt zich uit tot het hart van de buitenste rij van de te telen gewassen. Dit betekent dat het niet is toegestaan gewassen te telen tot aan de perceelsgrens van perceel L3166 aan de zijde van de Beerseweg.

Figuur 9

Ligging watergangen
nabij het agrarische
perceel L3166 (Bron:
Legger Aa en Maas).

5.4.2

Gewassoort en gewasbeschermingsmiddel

Op onderhavig perceel heeft in het verleden afwisselende gewasteelt plaatsgevonden. Vanaf 2019 tot heden heeft op dit perceel afwisselend de teelt van tarwe en maïs plaatsgevonden

Bij de teelt van tarwe is het gebruik van chemische gewasbeschermingsmiddelen nodig ter bestrijding van onkruiden en schimmels. Het gebruik van chemische gewasbeschermingsmiddelen tegen luizen is zelden tot nooit benodigd. Bij tarwe wordt meestal twee keer gespoten tegen onkruiden en één of twee keer tegen schimmelziekten. Het toepassen van deze chemische gewasbeschermingsmiddelen wordt binnen een paar dagen na de bloei uitgevoerd. Spuiten bij 10 tot 15% bloei geeft daarbij doorgaans de beste resultaten.

Bij de teelt van maïs is het gebruik van chemische gewasbeschermingsmiddelen voornamelijk nodig ter bestrijding van onkruid. Hierbij is het van belang dat het onkruid in een zo vroeg mogelijk stadium, dat wil zeggen vanaf het 2^e a 3^e bladstadium van de maïs. De maïs heeft in deze periode een hoogte van circa 15 tot 20 centimeter. Wanneer er later wordt gespoten leverde dat afgelopen jaar in het 6-bladstadium een duidelijk minder gewas op. De bespuiting in het 8-bladstadium leverde eigenlijk geen gewas meer op. In deze stadia wordt onkruid veelal mechanisch verwijderd.

Het bespuiten van tarwe en maïs vindt uitsluitend plaats door middel van neerwaartse bespuiting. Hierbij wordt het chemische gewasbeschermingsmiddel direct op of vlak boven het gewas gespoten, met inachtneming van de wettelijk toegestane maximale spuithoogte van 50 centimeter boven het gewas. Deze neerwaartse bespuiting vermindert de kans op drift daar het middel direct op het gewas wordt gespoten. Eventuele drift treedt dan ook uitsluitend op via terugkaatsing vanaf de bodem. Hierdoor is de belasting naar de omliggende omgeving, waaronder gevoelige functies zoals woningen, in beginsel gering.

Dit in tegenstelling tot de teelt van fruit- en boomgewassen. Bij dergelijke teelten wordt zijwaarts en opwaarts gespoten om de volledige bladerkroon van het gewas te bereiken. Hiervoor worden vaak axiaalspuiten ingezet met krachtige luchtondersteuning, waarmee een fijne nevel van chemische gewasbeschermingsmiddelen over een groot oppervlak in de lucht wordt gebracht. Deze wijze van toepassing leidt tot een aanzienlijk grotere kans op drift, met als gevolg verspreiding van het middel buiten het perceel. In de fruit- en boomteelt zijn bovendien beperkt driftreducerende technieken beschikbaar die daadwerkelijk een substantiële reductie van emissie naar de omgeving bewerkstelligen.

Daarbij geldt dat bij het gebruik van chemische gewasbeschermingsmiddelen bij de teelt van gewassen in de open lucht, driftreducerende technieken dienen te worden toegepast. De spuittechniek moet de drift met ten minste 75% reduceren ten opzichte van de vastgestelde referentietechniek.

Bij de beoordeling van de spuitzonering dient niet enkel de huidige situatie in ogenschouw genomen te worden, maar tevens het planologisch maximaal toegestane gebruik. Binnen het vigerende omgevingsplan zijn geen expliciete beperkingen opgenomen met betrekking tot de aard van de teelten. Dit impliceert dat in theorie ook de teelt van hoog opgroeiende gewassen, waaronder fruitbomen, planologisch is toegestaan.

Echter, binnen een straal van 11 meter van het perceel bevinden zich reeds gevoelige functies, waaronder een woning. Ook de woning op perceel L4056 is bestaand. Gelet op de zorgplicht zoals opgenomen in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal), en mede op basis van jurisprudentie van de Afdeling

bestuursrechtspraak van de Raad van State met betrekking tot de toepassing van chemische gewasbeschermingsmiddelen nabij gevoelige functies, kan de teelt van hoog opgroeiende gewassen, waarvoor zijwaarts en opwaarts spuiten noodzakelijk is, vanuit ruimtelijk en milieutechnisch oogpunt als niet aanvaardbaar worden beschouwd.

5.4.3

Overheersende windrichting

De richting van de heersende wind over een agrarisch perceel is bepalend voor de richting waarin de verwaaiing (drift) van toegediende chemische gewasbeschermingsmiddelen plaatsvindt. De mate van verwaaiing wordt mede bepaald door de heersende windsnelheid, die invloed heeft op de afstand waarover deze middelen zich kunnen verspreiden.

Binnen Nederland is sprake van een overwegende zuidwestelijke windrichting, hetgeen inhoudt dat de wind doorgaans vanuit het zuidwesten in noordoostelijke richting waait. De gemiddelde windsnelheid verschilt daarbij per locatie: in het binnenland bedraagt deze gemiddeld circa 8 km/uur (windkracht 2 Bft), terwijl aan de kust gemiddeld windsnelheden van 25 tot 28 km/uur waaien (windkracht 4 Bft).

De combinatie van de overheersende windrichting en de daarbij behorende gemiddelde windsnelheden heeft invloed op de mate en richting van drift van chemische gewasbeschermingsmiddelen naar aangrenzende gronden. Daarbij dient tevens rekening gehouden te worden met artikel 4.723e van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal), waarin is bepaald dat het toepassen van chemische gewasbeschermingsmiddelen verboden is bij windsnelheden hoger dan 18 km/uur, gemeten op een hoogte van 2 meter boven maaiveld (windkracht 3 Bft). Deze bepaling draagt eveneens bij aan het beperken van drift naar omliggende gebieden.

Ten aanzien van de situering van het plangebied kan worden vastgesteld dat de beoogde woonfunctie op een afstand van minder dan 50 meter ten zuidwesten van het agrarische perceel is gelegen. Gezien de heersende zuidwestenwind betekent dit dat eventuele verwaaiing van gewasbeschermingsmiddelen overwegend van het plangebied afwaait. Op basis hiervan kan worden geconcludeerd dat de beoogde woonfunctie niet negatief wordt beïnvloed en dat sprake zal zijn van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat.

5.4.4

Driftbeschutting

Met het oog op het beperken van de verwaaiing van gewasbeschermingsmiddelen vanaf het aangrenzende agrarische perceel richting de beoogde woonbestemmingen, is het van belang in kaart te brengen in hoeverre reeds fysieke driftreducerende maatregelen aanwezig zijn.

Tussen het agrarisch perceel L3166 en de woonpercelen L4056 en L4075 zijn op dit moment geen specifiek driftwerende hagen gerealiseerd. Wel bevinden zich aan weerszijden van de Beerseweg enkele bomen, die in beperkte mate kunnen bijdragen aan het afvangen van drift. Daarnaast is aan de voorzijde van de woning op perceel L4056 een kleine beukenhaag aanwezig.

Hoewel deze elementen enig effect kunnen hebben op het reduceren van de drift richting de woning, is de mate van effectiviteit beperkt. Eventuele extra windhagen kunnen het beschermingsniveau van de beoogde woonfuncties verhogen om een goed woon- en leefklimaat te waarborgen.

Figuur 10

Situering bomen als driftwerende objecten rondom onderzoeklocatie (Bron: Google Maps).

5.5

LOCATIESPECIFIEK ONDERZOEK T.O.V. PERCEEL L3222 EN L4076

Op basis van de vigerende wet- en regelgeving met betrekking tot de toelating en het gebruik van chemische gewasbeschermingsmiddelen op agrarische percelen, wordt onderzocht in hoeverre de beoogde woonfuncties aan de Beersweg worden blootgesteld aan drift afkomstig van perceel L3222 en L4076.

In dit kader wordt onder meer gekeken naar de directe omgeving van het perceel, de gewassen die thans geteeld worden of kunnen worden, de gewasbeschermingsmiddelen die daarvoor in gebruik zijn, de overheersende windrichting en de mate waarin driftreducerende voorzieningen, zoals hagen of andere beschuttingen, aanwezig zijn.

De percelen L3222 en L4076 zijn in eigendom van initiatiefnemer zelf. Op perceel L3222 vindt momenteel reeds notenteelt plaats. Deze teelt wordt gedeeltelijk uitgebreid naar de zuidzijde van perceel L4076. Op beide percelen wordt een

natuurinclusieve vorm van notenteelt toegepast. Dit betekent dat geen chemische gewasbeschermingsmiddelen worden gebruikt bij de teelt.

Initiatiefnemer zal dus binnen een straal van 50 meter rondom de beoogde woonpercelen geen chemische gewasbeschermingsmiddelen gebruiken. Om dit te waarborgen, wordt privaatrechtelijk vastgelegd dat op de delen van percelen L3222 en L4076, waar de notenteelt plaatsvindt en die binnen een straal van 50 meter zijn gelegen, geen gebruik wordt gemaakt van chemische gewasbeschermingsmiddelen. Daarmee wordt het woon- en leefklimaat van de beoogde woonfuncties aan de Beerseweg voldoende gewaarborgd.

5.6 LOCATIESPECIFIEK ONDERZOEK T.O.V. PERCEEL L3982

Op basis van de vigerende wet- en regelgeving met betrekking tot de toelating en het gebruik van chemische gewasbeschermingsmiddelen op agrarische percelen, wordt onderzocht in hoeverre de beoogde woonfuncties aan de Beerseweg worden blootgesteld aan drift afkomstig van perceel L3982.

In dit kader wordt onder meer gekeken naar de directe omgeving van het perceel, de gewassen die thans geteeld worden of kunnen worden, de gewasbeschermingsmiddelen die daarvoor in gebruik zijn, de overheersende windrichting en de mate waarin driftreducerende voorzieningen, zoals hagen of andere beschuttingen, aanwezig zijn.

5.6.1 *Omgeving agrarisch perceel*

De directe omgeving van het agrarische perceel L3982 wordt overwegend gekenmerkt door agrarisch grondgebruik. Ten zuidoosten van het plangebied zijn een woonbestemming en een intensieve veehouderij gelegen. Aan de noordoostzijde van het betreffende agrarische perceel bevindt zich verder onderhavige onderzoeklocatie, zie onderstaande afbeelding.

Het voorgenomen initiatief behelst de ontwikkeling van twee woonfuncties aan de Beerseweg 29a te Haps, betreffende de percelen L4056 en L4075. Perceel L4056 vindt zich op een afstand van circa 78 meter van het agrarische perceel L3982 waardoor toetsing in het kader van mogelijke blootstelling van chemische gewasbeschermingsmiddelen op dit perceel niet noodzakelijk wordt geacht.

Perceel L4075 is direct aangrenzend aan het agrarische perceel L3982 en bevindt zich op een afstand van 1,8 meter van het gebied waar actieve gewasteelt plaatsvindt. Gezien deze beperkte afstand wordt een beoordeling noodzakelijk geacht in het kader van de mogelijke blootstelling aan drift van chemische gewasbeschermingsmiddelen afkomstig van perceel L3982.

Figuur 11

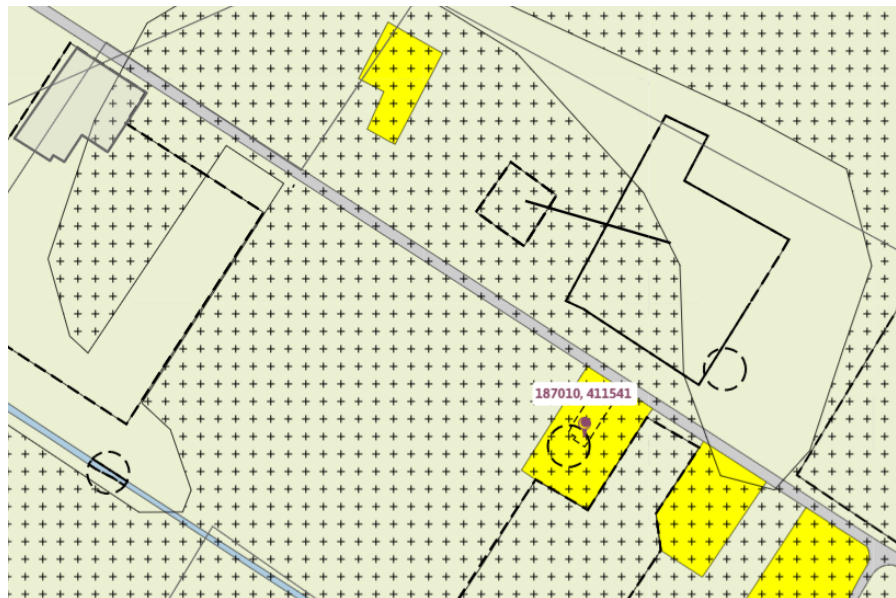
Liggend perceel L3982 ten opzichte van de twee beoogde woonpercelen L4056 en L4075 (Bron: PDOK).

Op een afstand van circa 24 meter van het agrarische perceel L3982 is de bestaande woonbestemming aan de Beerseweg 29 gelegen, welke als driftgevoelig kan worden aangemerkt. Voor zover het planologisch-juridisch toegestane gebruik van chemische gewasbeschermingsmiddelen op perceel L3982 aanleiding zou geven tot het treffen van maatregelen ter bescherming van de beoogde woonfunctie op perceel L4075 (Beerseweg 29a), geldt dat ingevolge de zorgplicht zoals vastgelegd in de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Wgb), dergelijke maatregelen reeds verplicht zijn ten behoeve van de bestaande driftgevoelige woonfunctie binnen een straal van 25 meter.

Figuur 12

Ligging burgerwoning
Beerseweg 29 nabij het
agrarische perceel L3982
(Bron: Omgevingsloket).

Aan de noordoostzijde van het agrarische perceel bevindt zich tevens een sloot. Gezien het feit dat op perceel L3982 verschillende gewassen worden geteeld, dient in overeenstemming met artikel 4.723d van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) een teeltvrije zone van ten minste 50 centimeter vanaf de insteek van het oppervlaktewaterlichaam in acht te worden genomen. Deze teeltvrije zone strekt zich uit tot het hart van de buitenste rij van de te telen gewassen. Dit betekent dat het niet is toegestaan gewassen te telen tot aan de perceelsgrens van perceel L3982 aan de zijde van de Beerseweg.

Figuur 13

Ligging watergangen nabij het agrarische perceel L3982 (Bron: Legger Aa en Maas).

5.6.2

Gewassoort en gewasbeschermingsmiddel

Op onderhavig perceel heeft in het verleden afwisselende gewasteelt plaatsgevonden. Tot en met 2020 werd het perceel in gebruik genomen als blijvend grasland. Vanaf 2021 heeft op dit perceel afwisselend de teelt van tarwe en luzerne plaatsgevonden.

Bij de teelt van tarwe is het gebruik van chemische gewasbeschermingsmiddelen nodig ter bestrijding van onkruiden en schimmels. Het gebruik van chemische gewasbeschermingsmiddelen tegen luizen is zelden tot nooit benodigd. Bij tarwe wordt meestal twee keer gespoten tegen onkruiden en één of twee keer tegen schimmelziekten. Het toepassen van deze chemische gewasbeschermingsmiddelen wordt binnen een paar dagen na de bloei uitgevoerd. Spuiten bij 10 tot 15% bloei geeft daarbij doorgaans de beste resultaten.

Bij het telen van luzerne wordt gesteld dat het gebruik van chemische gewasbeschermingsmiddelen van onkruid, ziekten en plagen moeilijk is. Er is een zeer beperkt aantal middelen toegelaten waardoor teeltmaatregelen daarom zoveel mogelijk op preventie moeten zijn gericht. Percelen waar problemen worden verwacht, kunnen daarom beter worden vermeden. Het tegengaan van onkruid in luzerne wordt gedaan middels het maaien van het gewas. Het maaien van het gewas zorgt ervoor dat onkruid in het belangrijkste deel van het gewas niet meer terug groeit. Er zijn verder geen onkruidbestrijdingsmiddelen in luzerne toegelaten die in het groeiend gewas kunnen worden toegepast. Luzerne is verder weinig ziektegevoelig en ook plagen komen weinig voor. Een goede rassenkeuze en een ruime vruchtwisseling bieden meestal de beste garanties tegen ziekten. Het gebruik van chemische gewasbeschermingsmiddelen bij luzerne komt dus bijna tot niet voor.

Het bespuiten van tarwe en (in uitzonderlijke gevallen) luzerne vindt uitsluitend plaats door middel van neerwaartse bespuiting. Hierbij wordt het chemische gewasbeschermingsmiddel direct op of vlak boven het gewas gespoten, met inachtneming van de wettelijk toegestane maximale spuithoogte van 50 centimeter boven het gewas. Deze neerwaartse bespuiting vermindert de kans op drift daar het chemische gewasbeschermingsmiddel direct op het gewas wordt gespoten. Eventuele drift treedt dan ook uitsluitend op via terugkaatsing vanaf de bodem. Hierdoor is de belasting van de omliggende omgeving, waaronder gevoelige functies zoals woningen, in beginsel gering.

Dit in tegenstelling tot de teelt van fruit- en boomgewassen. Bij dergelijke teelten wordt zijwaarts en opwaarts gespoten om de volledige bladerkroon van het gewas

te bereiken. Hiervoor worden vaak axiaalspuiten ingezet met krachtige luchtondersteuning, waarmee een fijne nevel van gewasbeschermingsmiddelen over een groot oppervlak in de lucht wordt gebracht. Deze wijze van toepassing leidt tot een aanzienlijk grotere kans op drift, met als gevolg verspreiding van het middel buiten het perceel. In de fruit- en boomteelt zijn bovendien beperkt driftreducerende technieken beschikbaar.

Daarbij geldt dat bij het gebruik van chemische gewasbeschermingsmiddelen bij de teelt van gewassen in de open lucht, driftreducerende technieken dienen te worden toegepast. De spuittechniek moet de drift met ten minste 75% reduceren ten opzichte van de vastgestelde referentietechniek.

Bij de beoordeling van de spuitzonering dient niet enkel de huidige situatie in ogenschouw genomen te worden, maar tevens het planologisch maximaal toegestane gebruik. Binnen het vigerende omgevingsplan zijn geen expliciete beperkingen opgenomen met betrekking tot de aard van de teelten. Dit impliceert dat in theorie ook de teelt van hoog opgroeiende gewassen, waaronder fruitbomen, planologisch is toegestaan.

Echter, binnen een straal van 25 meter van het perceel bevinden zich reeds gevoelige functies, waaronder woningen. Gelet op de zorgplicht zoals opgenomen in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal), en mede op basis van jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State met betrekking tot de toepassing van chemische gewasbeschermingsmiddelen nabij gevoelige functies, kan de teelt van hoog opgroeiende gewassen, waarvoor zijwaarts en opwaarts spuiten noodzakelijk is, vanuit ruimtelijk en milieutechnisch oogpunt als niet aanvaardbaar worden beschouwd.

5.6.3

Overheersende windrichting

De richting van de heersende wind over een agrarisch perceel is bepalend voor de richting waarin de verwaaiing (drift) van toegediende gewasbeschermingsmiddelen plaatsvindt. De mate van verwaaiing wordt mede bepaald door de heersende windsnelheid, die invloed heeft op de afstand waarover deze middelen zich kunnen verspreiden.

Binnen Nederland is sprake van een overwegende zuidwestelijke windrichting, hetgeen inhoudt dat de wind doorgaans vanuit het zuidwesten in noordoostelijke richting waait. De gemiddelde windsnelheid verschilt per locatie: in het binnenland bedraagt deze gemiddeld circa 8 km/uur (windkracht 2 Bft), terwijl aan de kust gemiddeld windsnelheden van 25 tot 28 km/uur waaien (windkracht 4 Bft).

De combinatie van de overheersende windrichting en de daarbij behorende gemiddelde windsnelheden heeft invloed op de mate en richting van drift van chemische gewasbeschermingsmiddelen naar aangrenzende gronden. Daarbij dient tevens rekening gehouden te worden met artikel 4.723e van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal), waarin is bepaald dat het toepassen van chemische gewasbeschermingsmiddelen verboden is bij windsnelheden hoger dan 18 km/uur, gemeten op een hoogte van 2 meter boven maaiveld (windkracht 3 Bft). Deze bepaling draagt eveneens bij aan het beperken van drift naar omliggende gebieden.

Ten aanzien van de situering van het plangebied kan worden vastgesteld dat de beoogde woonfunctie op een afstand van minder dan 50 meter ten noordwesten van het naastgelegen agrarische perceel is gelegen. Gezien de heersende zuidwestenwind betekent dit dat eventuele verwaaiing van chemische gewasbeschermingsmiddelen overwegend van het plangebied afwaait. Op basis hiervan kan worden geconcludeerd dat de beoogde woonfunctie niet negatief wordt beïnvloed en dat sprake zal zijn van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat.

5.6.4

Driftbeschutting

In het kader van het beperken van de verwaaiing van gewasbeschermingsmiddelen vanaf het aangrenzende agrarische perceel richting de beoogde woonbestemming, is het van belang te benoemen in hoeverre reeds fysieke driftreducerende maatregelen zijn getroffen.

Tussen de percelen L3982 en L4075 is reeds een driftwerende groensingel aanwezig met een hoogte van 3 meter. Deze groensingel zal aangevuld worden met manshoge winterbladhoudende beukenhaag, hetgeen betekent dat de beplanting ook gedurende de wintermaanden bladeren bevat. De aanwezigheid van de groensingel en beukenhaag vormt daarmee een aanvullende maatregel ter bescherming van de beoogde woonfunctie en levert een positieve bijdrage aan het waarborgen van een goed woon- en leefklimaat binnen het plangebied.

Figuur 14

Situering aanwezige groensingel tussen agrarische perceel L3982 en onderzoeklocatie (Bron: Google Maps).

6

CONCLUSIE

Op onderhavige locatie aan de Beerseweg 29a te Haps is initiatiefnemer voornemens om met zijn intensieve veehouderij (pluimveehouderij) deel te nemen aan de Lbv-plus regeling. In dit kader dienen alle bestaande bedrijfsopstallen op de locatie te worden gesloopt met inlevering van het agrarisch bouwvlak. Initiatiefnemer is daarbij voornemens zijn locatie te herontwikkelen en de notenteelt op onderhavige locatie uit te breiden, waarvoor de oprichting van een bijgebouw van 400 m² is voorzien.

Voorts is initiatiefnemer voornemens de huidige bedrijfswoning op de locatie te herbestemmen tot burgerwoning. Tevens is hij voornemens met het maatwerkbeleid een nieuwe burgerwoning te realiseren. Daarmee voorziet onderhavige ontwikkeling deels in de wijziging van de functie 'Agrarisch' naar 'Wonen'. De functie 'Wonen' kan daarbij worden aangemerkt als zijnde een gevoelige functie.

Aangezien de twee beoogde woonpercelen (perceel L4056 en L4075) gelegen zijn binnen 50 meter van vier agrarische percelen (L3166, L3222, L3982 en L4076) waar het gebruik van chemische gewasbeschermingsmiddelen niet wordt uitgesloten, dient een locatiespecifiek naar spuitzonering te worden uitgevoerd om aan te tonen in welke mate een goed woon- en leefklimaat gewaarborgd kan worden.

6.1 SAMENVATTING RAPPORTAGE

Gelet op het feit dat er geen wettelijke kaders gelden voor de omvang van een spuitzone tussen enerzijds gevoelige functies en anderzijds landbouwactiviteiten, hanteert de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van Staten een standaardnorm van 50 meter. Middels de motiveringsplicht is het mogelijk een verkorte afstand te hanteren. Dit moet gemotiveerd worden middels een locatiespecifiek onderzoek naar spuitzonering. Hierbij worden de volgende maatwerkfactoren gehanteerd:

- ▶ Toelating- en gebruikseisen op Europees en landelijk niveau;
- ▶ Omgeving plangebied en reeds aanwezige gevoelige bestemmingen;
- ▶ Gewassoort en gewasbeschermingsmiddel;
- ▶ Spuittechniek;
- ▶ Meteorologie (windrichting en -snelheid)
- ▶ Beschutting (blad houdende windhagen)

Bovenstaande maatwerkfactoren zijn getoetst en toegepast op de percelen L3166, L3222, L3982 en L4076. Percelen L3222 en L4076 zijn daarbij in eigendom van initiatiefnemer.

6.2 CONCLUSIE EN ADVIES

6.2.1 Perceel L3166

Uit het onderhavige rapport is gebleken dat de afstand tussen het agrarische perceel L3166 ten opzichte van de beoogde woonpercelen L4056 en L4075 voor beiden 14,5 meter bedraagt. Deze afstand voldoet derhalve niet aan de gestandaardiseerde

norm van 50 meter die noodzakelijk wordt geacht ter waarborging van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat.

In dit onderzoek wordt uitgegaan van het feit dat in de voortuin van een woning, geen langdurig verblijf van personen plaatsvindt. De voortuin is derhalve niet aan te merken als zijnde een gevoelig object. Voor de reeds aanwezige woning op perceel L4056 wordt de voortuin bijvoorbeeld gebruikt als zijnde een siertuin. De beperkte ruimte in de voortuin biedt geen mogelijkheden tot langdurig verblijf van personen.

Ook bij de ontwikkeling van het gevoelige object, betreffende perceel L4075, zal de voortuin worden benut als siertuin waar geen langdurig verblijf van personen plaatsvindt. Om die reden wordt voor onderhavig initiatief de afstand gemeten tussen het agrarische perceel en de woning. De afstanden van de bestaande woning op perceel L4056 en de beoogde woning op perceel L4075 tot het agrarische perceel L3166 bedragen respectievelijk 25,66 meter en 26,68 meter.

Uit onderhavig onderzoek is gebleken dat vanuit Europees beleid harde eisen worden gesteld aan het toelaten en gebruiken van chemische gewasbeschermingsmiddelen op de Europese markt, vastgelegd in diverse verordeningen. Chemische gewasbeschermingsmiddelen die worden toegelaten dienen vooraf afdoende te worden onderzocht, zowel naar diens werking als naar de effecten om mens en milieu. De landelijke wetgeving hangt hier extra eisen aan en stelt gebruiksvoorschriften voor bij het gebruik van chemische gewasbeschermingsmiddelen. Dit betreft bijvoorbeeld minimale afstanden ten opzichte van watergangen en gebruiksvoorschriften bij windsnelheden. De NVWA controleert vervolgens agrariërs bij het gebruik van chemische gewasbeschermingsmiddelen op het akkerland. Daarmee wordt het verkeerd gebruik van chemische gewasbeschermingsmiddelen op het land beperkt, waardoor negatieve gevolgen voor het woon- en leefklimaat alsmede de natuur worden beperkt.

Naast de strenge Europese en landelijke wetgeving, bepalen locatiespecifieke factoren verder het blootstellingsniveau van omwonenden. In de directe omgeving van het agrarische perceel L3166 is op een afstand van 11 meter reeds een gevoelige woonfunctie gelegen. Middels de zorgplicht van het Bal dient bij het gebruik van chemische gewasbeschermingsmiddelen op dit perceel reeds maatregelen te zijn getroffen ter bescherming van deze bestaande gevoelige woonfunctie.

Verder heeft op dit perceel enkel de teelt plaatsgevonden van tarwe en maïs. Deze gewassen kennen slechts een periodieke bespuiting voor de verwijdering van voornamelijk onkruid. Hoewel de mogelijkheid bestaat dat hier eveneens andere landbouwgewassen geteeld kunnen worden, is de teelt van fruit- en boomsoorten uitgesloten. Deze teelt en bijkomend zij- en opwaarts spuiten is naar aanleiding van uitspraken van de Raad van Staten niet wenselijk. De bedrijfsvoering van de agrariër wordt op dit perceel niet belemmerd.

Tevens waait de wind over dit agrarische perceel in een gunstige richting. In Nederland waaien overwegend zuidwesten winden. De onderzoeklocatie is echter gelegen ten zuiden van de agrarische gronden die binnen 50 meter van deze locatie gelegen zijn. Daarmee verwaait het pesticide in overwegende mate weg van de gevoelige locatie. Bij een harde windkracht geldt daarbij het verbod op het gebruik van chemische gewasbeschermingsmiddelen.

Gelet op het bovenstaande, wordt een spuitzonering van 25 meter van beide woningen tot dit agrarische perceel afdoende bevonden. Een acceptabel woon- en leefklimaat is hiermee gewaarborgd en de bedrijfsvoering van de agrariër wordt niet beperkt.

Hierbij wordt het advies aangedragen om op de locatie van de voortuin de functieaanduiding ‘specifieke vorm van wonen – langdurig verblijf van personen uitgesloten’, op te nemen. Middels deze functieaanduiding wordt het langdurig verblijf van personen verder beperkt, waarmee het woon- en leefklimaat gewaarborgd wordt. Tevens belemmert dit de mogelijkheid nieuwe gevoelige gebouwen in dat gebied mogelijk te maken.

6.2.2 Perceel L3222 en L4076

Uit het onderhavige rapport is gebleken dat de afstand tussen de agrarische percelen L3222 en L4076 ten opzichte van het beoogde woonperceel L4056 0 meter bedraagt. Deze afstand voldoet derhalve niet aan de gestandaardiseerde norm van 50 meter die noodzakelijk wordt geacht ter waarborging van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat. Voor het beoogde woonperceel L4075 geldt dat de hiervoor genoemde agrarische percelen wél op voldoende afstand zijn gelegen.

De percelen L3222 en L4076 zijn in eigendom van initiatiefnemer zelf. Op perceel L3222 vindt momenteel reeds notenteelt plaats. Deze teelt wordt gedeeltelijk uitgebreid naar de zuidzijde van perceel L4076. Op beide percelen wordt een natuurinclusieve vorm van notenteelt toegepast. Dit betekent dat geen chemische gewasbeschermingsmiddelen worden gebruikt bij de teelt. Voorts kan gesteld worden dat de notenteelt in eigen beheer wordt geëxploiteerd, waarmee verder wordt gegarandeerd dat geen handelingen zullen plaatsvinden die nadelige gevolgen kunnen hebben voor de eigen gezondheid.

Initiatiefnemer is voornemens binnen een straal van 50 meter rondom de beoogde woonpercelen geen chemische gewasbeschermingsmiddelen te gebruiken. Om dit te waarborgen, wordt privaatrechtelijk vastgelegd dat op de delen van percelen L3222 en L4076, waar de notenteelt plaatsvindt en die binnen een straal van 50 meter zijn gelegen, geen gebruik wordt gemaakt van chemische gewasbeschermingsmiddelen. Daarmee wordt het woon- en leefklimaat in voldoende mate gewaarborgd, zonder dat de bedrijfsvoering van de initiatiefnemer wordt beperkt door de ontwikkeling van een nieuw gevoelige functie.

6.2.2 Perceel L3982

Uit het onderhavige rapport is gebleken dat de afstand tussen het agrarische perceel L3982 en het beoogde woonperceel L4075 momenteel 0 meter bedraagt. Deze afstand voldoet niet aan de gestandaardiseerde norm van 50 meter die noodzakelijk wordt geacht ter waarborging van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat. Voor het beoogde woonperceel L4056 geldt dat de hiervoor genoemde agrarische percelen wél op voldoende afstand is gelegen.

Hoewel het gehele perceel L4075 gelegen is binnen de standaardafstand van 50 meter, wordt slechts een gedeelte van het perceel benut voor langdurig verblijf. Daar waar langdurig verblijf van personen plaatsvindt wordt een persoon pas blootgesteld aan mogelijke negatieve gevolgen door het gebruik van chemische gewasbeschermingsmiddelen op naastgelegen agrarische gronden. De beoogde voortuin op dit perceel wordt, net als perceel L4056, ingericht als zijnde een siertuin. Hier is de ruimte te beperkt om benut te worden voor langdurig verblijf.

Verder is de zijtuin van de woning het dichtst bij het naastgelegen agrarische perceel gelegen. Initiatiefnemer is voornemens ook dit gedeelte van de tuin in gebruik te nemen als zijnde siertuin dan wel grasland. Ook hier zal geen langdurig verblijf van personen plaatsvinden. Derhalve wordt in onderhavig onderzoek gerekend met een spuitzone van 25 meter. De afstand van het perceel waar wél langdurig verblijf plaatsvindt, betreffende de woning en de achtertuin, gelegen op een afstand van 26,91 meter.

Uit onderhavig onderzoek is gebleken dat vanuit Europees beleid harde eisen worden gesteld aan het toelaten en gebruiken van chemische gewasbeschermingsmiddelen op de Europese markt, vastgelegd in diverse verordeningen. Chemische gewasbeschermingsmiddelen die worden toegelaten dienen vooraf afdoende te worden onderzocht, zowel naar diens werking als naar de effecten op mens en milieu. De landelijke wetgeving hangt hier extra eisen aan en stelt gebruiksvoorschriften voor bij het gebruik van chemische gewasbeschermingsmiddelen. Dit betreft bijvoorbeeld minimale afstanden ten opzichte van watergangen en gebruiksvoorschriften bij windsnelheden. De NVWA controleert vervolgens agrariërs bij het gebruik van chemische gewasbeschermingsmiddelen op het akkerland. Daarmee wordt het verkeerd gebruik van chemische gewasbeschermingsmiddelen op het land beperkt, waardoor negatieve gevolgen voor het woon- en leefklimaat alsmede de natuur worden beperkt.

Naast de strenge Europese en landelijke wetgeving, bepalen locatiespecifieke factoren verder het blootstellingsniveau van omwonenden. In de directe omgeving van het agrarische perceel L3982 is op een afstand van 24 meter reeds een gevoelige woonfunctie gelegen. Middels de zorgplicht van het Bal dient bij het gebruik van chemische gewasbeschermingsmiddelen op dit perceel reeds maatregelen te zijn getroffen ter bescherming van deze bestaande gevoelige woonfunctie.

Verder heeft op dit perceel enkel de teelt plaatsgevonden van tarwe en luzerne. Tarwe kent slechts een periodieke bespuiting voor de verwijdering van voornamelijk onkruid. Voor Luzerne is vaak geen pesticide benodigd. Hoewel de mogelijkheid bestaat dat hier eveneens andere landbouwgewassen geteeld kunnen worden, is de teelt van fruit- en boomsoorten uitgesloten. Deze teelt en bijkomend zij- en opwaarts spuiten is naar aanleiding van uitspraken van de Raad van Staten niet wenselijk. De bedrijfsvoering van de agrariër wordt op dit perceel niet belemmerd.

Tevens waait de wind over dit agrarische perceel in een gunstige richting. In Nederland waaien overwegend zuidwesten winden. De onderzoeklocatie is echter gelegen ten noordwesten van de agrarische gronden die binnen 50 meter van deze locatie gelegen zijn. Daarmee verwaait het pesticide in overwegende mate weg van de gevoelige locatie. Bij een harde windkracht geldt daarbij het verbod op het gebruik van chemische gewasbeschermingsmiddelen.

Gelet op het bovenstaande, wordt een spuitzonering van 25 meter tot dit agrarische perceel afdoende gevonden. Het woon- en leefklimaat wordt gewaarborgd en de bedrijfsvoering van de agrariër wordt niet beperkt.

Hierbij wordt het advies aangedragen om op de locatie van de voor- en zijtuin de functieaanduiding 'specifieke vorm van wonen – langdurig verblijf van personen uitgesloten' op te nemen. Middels deze functieaanduiding wordt het langdurig verblijf van personen binnen dit gebied verder beperkt, waarmee het woon- en leefklimaat gewaarborgd wordt. Tevens belemmert dit de mogelijkheid nieuwe gevoelige gebouwen in dat gebied mogelijk te maken.